

GLAS

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

PO POTI 29. NOVEMBRA

IZ OBLASTI V IMENU LJUDSTVA V OBLAST DELOVNEGA LJUDSTVA SAMEGA

Ko ob Dnevu republike pregledujemo pot, družbenem sistemu, na drugi strani pa obvezni smo jo prehodili od njenega rojstva sredi zuje državljan, da s polno odgovornostjo vihre do danes, se nam zdi, da je ta pred družbeno skupnostjo te pravice tudi pot daljša kot osemnajst let. Revolucionarne uporabljajo.

Spremembe tako v materialni osnovi kot tudi v miselnosti našega človeka so tako velike, da jih pogosto niti mi sami ne moremo sproti dojeti in pravilno ovrednotiti. Tako smo mnogokrat razumeli razne spremembe v organih ljudske oblasti in druge pomembne ukrepe in reorganizacije zgolj kot formalno iskanje novih organizacijskih oblik, ne pa kot revolucionarni proces spremenjanja družbenih struktur na poti, ki jo je nova Jugoslavija določila že v programu, sprejetem na zgodovinskem zasedanju v Jajcu.

Ves naš dosedanji razvoj moramo torej razumeti kot premagovanje starega na poti k nečemu novemu. Do sprememb v ustavnem zakonu leta 1953 vsekakor ne bi moglo priti, če se ne bi delavsko in družbeno samoupravljanje, ki je bilo uvedeno že prej, dejansko uveljavilo. Tudi o novi ustavi, o kateri bodo v kratkem začeli razpravljati vsi naši državljan, ne bi govorili, če ne bi proces družbenega in delavskega samoupravljanja in razvoja našega komunalnega sistema že prerasel okvir starih ustavnih določil. Spremembe, ki jih predvideva novi osnutek ustawe, so v tem, da se obravnava vloga našega državljanja povsem drugače, kot se je obravnavala v naši dosedanji ustavi in v ustavah drugih dežela, kolikor jih do danes poznamo. Osnutek naše nove ustawe ne izhaja iz tega, da da državljanu neke pravice in da mu te pravice potem ščiti, marveč obratno — državljanu, ki se združuje v najosnovnejših proizvajalnih družbenih skupnostih, daje polno pravico,

Ljudem je treba dati možnost, da razpravljajo o vseh problemih. To naj ne bo stvar samo ožjih odborov in tudi ne samo samoupravnega organa, marveč vsega kolektiva ali vseh občanov. Vse to seveda terja mnogo pojasnjevanja, solidnih analiz, ki naj osvetlijo probleme z vseh strani, tako da se bo lahko vsakdo, tudi tisti, ki zadeve prej ni poznal, opredelil za to ali ono stališče.

V naših komunah in v mnogih naših podnjega osebno ter ožjo in širšo družbeno skupnost. Na eni strani to nedvomno pomeni že zadovoljive rezultate. Kljub temu pa poudarjanje vloge državljanina v našem novem imamo še pojave birokratskih pojmovanj in

enostranskih gospodarsko-prakticističnih gledanj na nadaljnje uveljavljanje družbenega samoupravljanja. Nekateri še vedno zagovarjajo razne nedemokratične postopke in jih opravičujejo z gospodarskimi uspehi, ki so bili doseženi. Toda mi smo že tako da leč, da gospodarskih uspehov ne moremo oddvojiti od načina, s katerim so bili doseženi. Dosedanje izkušnje nam celo kažejo, da pritegovanje celotnega kolektiva h gospodarjenju in soodločanju ne vpliva samo na boljše odnose v kolektivu, marveč tudi na boljše gospodarjenje, torej je celo pogoj za boljše gospodarjenje. Zato se moramo vsi truditi, da tistim, ki jim stvari še niso jasne, le-te pojasnimmo in jih aktivno vključimo v krog zavestnih samoupravljalcev.

Ce hočemo pospešiti naš družbeni razvoj, potem ne moremo biti nezainteresirani za razne slabosti, ki se v našem razvoju pojavljajo, marveč moramo te slabosti spoznavati in jih odstranjevati. Pri tem pa ne gre za to, da določene osebe, ki uveljavljajo prakso, ki ni več skladna z našimi prizadevanji, menjamo, odstranjujemo, marveč moramo odstraniti take metode dela. Zakaj če skušamo reševati probleme le s personalnimi spremembami, potem sicer menjamo ljudi, toda stara praksa ostaja.

Naš celotni družbeni sistem se torej gradi od temelja — od spodaj navzgor. V zvezi s tem bo nova ustaava prav gotovo prinesla veliko spremembo glede samih volitev, ki bodo podrejene vlogi osnovnih družbeno-ekonomskih in družbenih skupnosti državljanov, ki bodo imele v vseh zakonodajalnih organih svoje predstavnike. To pomeni, da se klasični sistem parlamenta in poslanec s tem ukinja in da začenjam graditi nov sistem, ki bo ustrezal družbenim spremembam, ki se v komuni že uveljavlajo.

Naš okraj je eno izmed najrazvitejših področij. Tudi v prihodnje se nam obeta hiter gospodarski napredek. Razprave o perspektivah nadaljnega gospodarskega razvoja našega okraja, načrti posameznih gospodarskih organizacij kažejo, da bo tempo gospodarskega razvoja v naslednjih letih najmanj isti, če ne večji, kot je bil doslej. To pa bo seveda možno, če bomo hkrati uspešno reševali tudi vsa zgoraj našteta vprašanja, tako da bodo v prihodnje uspehi na področju gospodarskega razvoja tesno povezani z napredkom in poglabljajem samoupravljanja v kolektivih, z vso večjo vlogo slehernega neposrednega proizvajalca in občana. Zakaj ni si mogoče zamišljati, da bi bil gospodarski razvoj uspešen, če z enakim prizadevanjem ne bi reševali tudi teh problemov, ki so osnovnega pomena.

JAKOB ZEN

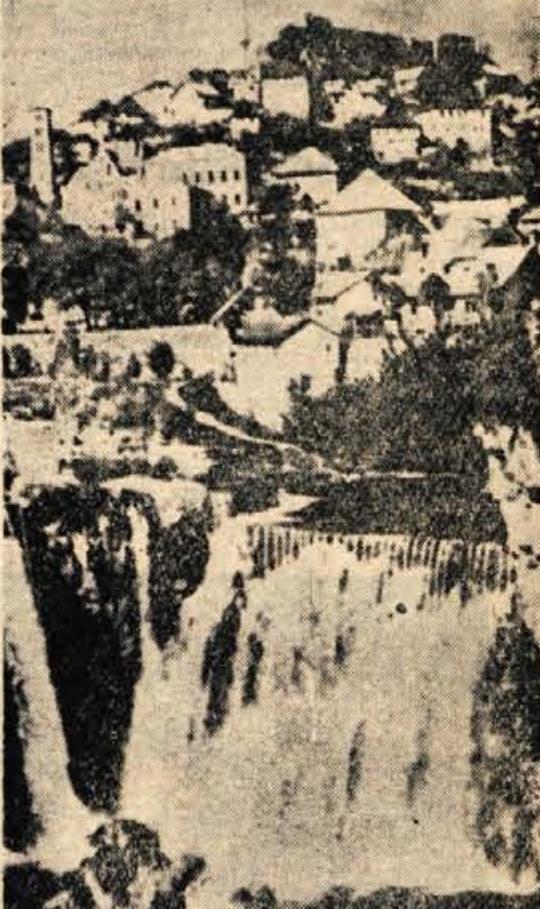
Ob dnevu republike
iskrene čestitke
našim bralcem, naročnikom in
vsem delovnim ljudem

delovni kolektiv
Časopisnega podjetja
»GORENJSKI TISK«

Revolucija

Rojstvo

Rast

OBRAZI IN POJAVI

Urban in »Urbanik«

Zofka je doma iz zakotne gorske kmetije ontran Jelovice — stanovanje. Toda nočej najemnine, na Cerkljanskem. Spoznala svojko, da so ponoc do stavile volivne listice vsem ne utegne, ne sme. Skoraj leto je starem in bolnikom, pravila, pravila... Zdaj pa je zaposlena tu v tovarni, kot je povedala. Toda stanuje pri svojem sorodniku

stavo, pravila, kako je bilo ta krat, ko je ob volivih organizirala skojeve, da so ponoc do stavile volivne listice vsem ne utegne, ne sme. Skoraj leto je starem in bolnikom, pravila, pravila... Zdaj pa je zaposlena tu v tovarni, kot je povedala. Toda stanuje pri svojem sorodniku

z živcem, ampak jem mora pomagati doma. dela.

Vsako popoldne, ko pride iz tovarne, mora paziti na otroke, bane ni edini.

Po dolih letih se je končno tudi ona odločila in šla zdoma. Tako prati, pospravlja... sva se to jeren slušajo srčala

In zdaj ti je dolgčas po tistih gričih, sem jo pobral.

Nel je dejalo odločno in ne

kaj se je zbudilo v njej. Doma, ki jem je to trenutno odvzet,

četudi veliko praznino v tem, v

čemer so kot osebnosti zaživeli.

K.M.

Spomnil sem se tiste kubarice, ki jo opisuje Lenin v zvezi s so-delovanjem ljudi pri upravljanju države in videl, kako tisti ljudje, če je bila zmeraj va-

čekali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

bodila po sestankih, organizirala

čakali, da so žene dokončale za-

20 LET LJUDSKE REVOLUCIJE

ROJSTVO NOVE DRZAVE

Cez nekaj dni - 1. decembra - bo minilo 43 let, odkar je bila proglašena država Jugoslavija. V dolgi zgodovini nacionalnega boja za osvoboditev izpod avstrijskih, madžarskih, turških in drugih sil, je bil to vsekakor velik dogodek.

Dve leti kasneje - 23. novembra 1920 - so bile volitve v ustavodajno skupščino te nove države. Že na tistih volitvah so napredne sile pokazale neprizakovano moč, kar je prešašilo burzazio, zakaj postane Komunistične stranke so doble skupno 58 mest.

Ta dan 1942. leta pa se je v Bihaću prvič zastjal AVNOJ. To je bil začetek izgradnje nove vsebinsko drugačne države. Pravo rojstvo nove Jugoslavije pa je bilo na II. zasedanju AVNOJ 29. novembra 1943. leta. V malem mestu Jajcu je 142 delegatov iz vseh strani Jugoslavije sprejelo deklaracijo, s katero so odvzeli emigrantski kraljevi vlasti vse pravice, da bi predstavljala Jugoslavijo, sprejeli so odlok o federalni ureditvi Jugoslavije s šestimi enakopravnimi republikami itd.

Prav tako so takrat slovensko proglašili tovarisko Tita za maršala Jugoslavije. AVNOJ je postal vrhovno zakonodajno in izvršilno telo jugoslovenskih narodov.

Pred 16 leti - 29. novembra 1945. leta - pa se je v svobodnem Beogradu sestala prva svobodno izvoljena Ustavodajna ljudska skupščina Jugoslavije, ki je slovensko proglašila Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo in polnomočno odpravila monarhijo.

PRAZNE ULICE

Po izkušnjah, ki so jih imela organizacije OF v Ljubljani (iz 28. oktobra 1941), so organizacije OF tudi na Gorenjskem organizirale 1. decembra 1941. tega leta posebno manifestacijo enotnosti, in sicer tako, da so ob določeni urri vsi ljudje, ki so hoteli pokazati nezadovoljstvo do okupatorjev, bili doma. Tako so bile ceste in ulice, trgovine itd. prazne od 7. do 8. ure zvečer. Ta akcija se je takrat dobro obnesla v Kranju, Jesenicah in tudi v Tržiču.

ZOB ZA ZOB

Prvega decembra 1941 so partizani obsozili na smrt sedem nemških sodelavcev z Dobrave, Lipnice, Cirč, Pleva in iz Poljanske in Selške doline. Partizani so jih prijeli in obodili zaradi stalnega izvajanja aktivistov - domačinov, (to je povzročilo precej žrtev med pripadnikom OF).

Oddolžitev padlim

Godešič, 26. nov. (P.) — Vas Godešič se je danes dostenjno oddolžila spominu padlim za svobodo. Tuk ceste so ob deseti uri odkrili spomenik padlim borcem in drugim žrtvam okupatorjevega nasilja. V hotelovski marmor so vklesana njihova imena in verzi: »Bodočnost je vera, kdo žanjo umira, se dvigne v življenje, ko pade v smrt.«

Lahno so danes plapolale številne zastave, ko je vod pripadnikov

Ljudje in dogodki

Sibirska radioaktivna prah se je poleg na zemeljski površini, ki je iz Moskve prišel odgovor, da pristajajo na predlog angleških držav, da bi v Zenevi obnovili pogajanja o prekiniti jedrske poskusove. To sporočilo je bilo sestavljen tako spremno, da mnogim ljudem je vedno ni povsem jasno, kakšen bo znacaj bodočih razgovorov v Zenevi. Prepričajo se namreč še vedno o tem ali sovjetska vlada prisila na obnovitev prejšnjih pogajanj, ali pa gre za začetek nekih novih razgovorov. Vsa ta usiljanja so do začetka pogajanj postranskega pomena. Bistveno je, da se bodo 28. novembra znotraj seje v Zenevi tri članice atomskoga kluba.

Znano je, da je sovjetska vlada prisila na obnovitev pogajanj v Zenevi pod določenimi pogojimi. V Londonu so mnenja, da ti pogaji niso takšnega značaja, da bi prepričili obnovitev pogajanj že v osnovi. Zakaj zahodne države, ki so dale pobudo, da ženevske razgovore obnovijo, so morale naprej računati na zadružke, ki bi iz tega pred-

loga nujno nastali. Tehtanje izjav sovjetskega predsednika Hruščeva je privelo do nekih zaključkov, ki jih v zahodnih glavnih mestih povezujejo s sovjetsko odločitvijo. Hruščev je namreč pred kratkim povedal, da je vprašanje preprečiti jedrske poskusove treba povezati z ostalimi mednarodnimi vprašanjimi. To načelo bi za zahodna stališča pomenilo vsekakor precejšnjo oviro. Druga nerazčlenljivost.

Po poskusih tečejo pogajanja naprej

na postavka je povezovanje ženevskih razgovorov o preprečitvi jedrske poskusove s splošno razdrožljivo in v kakšni meri načrtovala Sovjetska zveza ti dve vprašanji povezovali.

Najbolj pereče postaja vprašanje prepostoljnega prenehanja z jedrskimi poskusmi. Prejšnja ženevska pogajanja so potekala v »nuklearnem zaklonišču«. Nobena od držav članic atomskoga kluba ni v času pogajanj delovala poskusov z jedrskim oružjem. Ta prepostoljna prekinitev je trajala skoraj tri leta. Po tem, ko je Sovjetska zveza letošnjo jesen obnovila poskuse v ozračju, Amerikanci pa so svo-

je bombe preizkusili pod zemljo, obrnjeni. Zahod očita Sovjetski zvezni, da bi želela razdrožljiv brez nadzorstva, Sovjetska zveza pa Zahodu, da želi nadzorstvo brez razdrožljivosti.

Po prekinilih septembriških razgovorov v Zenevi so sledili poskusi na obeh stranach. Za svetovno javno mnenje je bil ta postopek veselil veliko razčakanje, zlasti nevezane države so kazale vedno večje znake užaljenosti. V Združenih narodih je

bila v obdobju velikih nuklearnih eksplozij sprejeti resolucija, ki predlaže prepostoljno vzdrževanje veselj, ki razpolagajo z jedrskim oružjem od jedrskih poskusov. Značilno je, da so proti tej resoluciji glasovale vse države, ki imajo atomsko oružje. Nosilci pobude so bili izvenblotske dežele.

Obnovitev ženevskih razgovorov ni dejelna preveč optimistična napovedi o izidu. Če bi večile sile upoštevale nerazpoloženje večine bi bilo to drugače. Toda njihovi politični načrti so včasih precej daleč od razpoloženja večine ljudi na svetu.

Zdravko Tomažec

Mladina in klubsko življenje

Ne bo odveč, če na kratko pregledamo kulturno prosvetno delo Dovjem in v Močistrani. Lahko ugotovimo, da je kulturna dejavnost v obeh krajih dokaj razvita. Naštejmo torej vse oblike: v okviru Prosvetnega društva »Jaka Rabič« delujejo dramska sekacija, mešani pevski zbor in knjižnica. Razen tega prirejajo tudi občasna predavanja. In če k temu pristejemo še filmske predstave in knjižnico v Močistrani, potem je to število celotnega kulturno prosvetnega dela v obeh krajih.

O prebivalcih pa tole: zelo se namreč zanimalo za filmske predstave, medtem ko za delo dramske sekciije ne kažejo posebnega zanimalja. Dolgoletno povedano: predstave, ki jih od časa do časa prirejajo igralci z Dovjega in Močistrane, so le slabu obiskane. To velja tudi za goščovanje Cuvarjevega gledališča z Jesenici.

Tudi oditek, da je na ljudi, ki bi uravnivalsi posamezne oblike kulturnega dela, ni utemeljen. Menidi zlepia na kraju, kjer bi učitelstvo tako pozdravljalo delalo na kulturnem področju kot prav na Dovjem. Zar pa prebivalci nihove dobre volje in pozdravljenočnosti ne cenijo dovolj.

Posebno boleča pomankanljivost v kulturnem delu pa je fa, da klubsko življenje še ni začelo.

Seveda iz deloma opravičljivega

razloga: nimajo namreč primerjiva prostora. Ne kaže pa zanimali, da na klubu še niso razmislili. Podoba je, da bi mudila Močistrana s svojo docela delavsko strukturo prebivalstva, za razliko od Dovjega, kjer je trajalo skoraj kmjetje, ugodnejše pogoje za razvoj klubskega življenja. Ce bi dobili primeren prostor, morda ne bi bilo dileža do ustanovitve klub.

Razmišljajmo o tem! Menim, da bi prostor za klub le nekje dobili, če bi se za stvar zavzeli vsi prebivalci obeh krajev. — S. S.

Z A RAZVETLJAVO SE TELEFON

Radovljica (M. S.) — Pred kratkim so bilo končano pripravje za urestitev nove celinske razvojne Zorenske ceste v Radovljici. Ko bodo pri Elektro Zifovnicu dobili potreben material (po vsej verjetnosti že v začetku prihodnjega meseca), bodo namestili stebre s kablji in licna svetlobna telesa.

Sedaj pa so vzdolž Gorenjske ceste spet skopali jarke, v katere polagajo 32-žilni telefonski kabel, ki bo povezoval Radovljico z Bledom in Jesenicami.

SOCIALISTICKA ZVEZA JE NAJMOĆNEJSA ORGANIZACIJA

Na Koroški Bell deluje 16 različnih družbenih in političnih organizacij. Najmočnejša je prav gotovo Socialistična zveza, v kateri je vključenih skupaj z Javornikom okoli 2600 članov. Na drugem mestu je Planinsko društvo z 840 člani, DPD Svoboda s 530 člani, organizacija Zvezde borcev s 400 člani itd.

V prostorih Avtomoto društva Tržič se že nekaj let zvesto zbirajo tečajniki-vozniki motornih

večernih urah. Ce bi imeli klub bi bilo vprašanje manj pereče. V tem primeru bi kazalo poiskati le privlačne oblike klubskega življenja, ki bi pritegnile mlade ljudi.

Razmislimo o tem! Menim, da bi prostor za klub le nekje dobili, če bi se za stvar zavzeli vsi prebivalci obeh krajev. — S. S.

NI BILO RES

Pretekli četrtek se je v našem uredništvu oglašil Jože Averšnik iz Begunj in je v zvezi z »bodičami«, ki so bile objavljene v sredo, 22. novembra, na račun njeve restavracije izjavil naslednje:

»Drži da se pred kratkim ustavili ob pol 11. uri zvečer pri naši štrji Jesenici, in sicer dva moška in dve ženski. Ob 11. uri zvečer sem jim napovedal polici-

sko uro, vendar so oni zanikal, da bi bila policijska ura. Hotel sem jim pojasnil, da zame je, ker sem bil že precej utrujen. Nato sem še trikrat rekel, da je policijska ura in da naj odidejo. Ostali gostje pa so čakali v veči v gostilni ter mi dejali, da ne gredo prej iz lokala, dokler vse ne odidejo. Besedi »marš ven« pa nisem rekel.«

Pred 15-letnico svojega obstoja in v okviru Tedna tiska je pričela pretekli teden redakcija »GLASA« prirediti po naših krajih novinarske večere. S čim krajšo in zanimivejšo besedo posredujejo novinarji obiskovalcem najrazličnejšo problematiko. Novinarski večeri pa niso samo v besedi, temveč tudi v slikah. Da pa je mera pestrosti še zvrhna, poskrbi humorist »Lipe« iz Kranja in kvintet. Zato ni cudno, da so dvorane povsod polne. — Dosej se bili ti večeri že na Dovjem in na Koroški Bell. Slika iz Dovjega kaže, da je ljudem ta oblika »Glasa« všeč.

STROŽJI KRITERIJI PRI OCENJEVANJU VOZNIKOV MOTORNIH VOZIL

V okrajnem merilu opravilo izpit 2188 kandidatov ali 74 %. Vendari pa gre ta uspeh v neki meri pripisati preblagemu ocenjevanju pri praktični vožnji. Zato so v kriteriju ocenjevanja uvelodoljeno spremembe, predvsem »zahteva večje znanje pri tistih stvarah, pri katerih so bile opazne najbolj grobe pomankanljivosti.«

Analiza jo pokazala, da se je uspešno dvignilo teoretično znanje kandidatov, saj jih je od 2008 v okrajnem merilu opravilo izpit 2188 kandidatov ali 74 %. Vendari pa gre ta uspeh v neki meri pripisati preblagemu ocenjevanju pri praktični vožnji. Zato so v kriteriju ocenjevanja uvelodoljeno spremembe, predvsem »zahteva večje znanje pri tistih stvarah, pri katerih so bile opazne najbolj grobe pomankanljivosti.«

Strožje mere so uvedene tudi za voznike-mopediste. Vojvodnji mopedisti bodo tako odvzeli voznika dovoljenja. — M. F.

22 odlikovanj zaslужnim

S SKUPSCINE OO RK KRAJN

Kranj, 25. novembra — Mira Svetinova je v imenu Republikega odbora Redkega kriza Slovenije na današnji okrajni skupščini te

GORENJSKI FANTJE, KI SLUŽILJO VOJASKI ROK,

pošljajo ob Dnevu republike vsem svojim svojcem, prijateljem in znancom iskrene čestitke

Stane Rakovec iz Kranja, Ivko Rogelj iz Hrastja, Alojz Porenta iz Bitenj, Janez Jagodic iz Cirč in Emil Cerne iz Senčurja (vsi V. P. 7273 Prizren); Janez Meglič iz Grafovč pri Tržiču, Stanislav Snedic iz Velesovega, Franc Perne in Erik Vagaja iz Kranja, Peter Kristan in Kor. Bele, Franc Rupar iz Šk. Loke, Stefan Simnic in Peter Mali z Golniku (V. P. 6318 Djakovo); Janez Košir in Slavko Pribovič iz Kranja (oba V. P. 1079/23 Krusevac).

Anton Vrhovnik, Peter Knific, Janko Ahačić, Hinko Podjavoršek, Janez Lotrič, Anton Knez in Ciril Poljanec (vsi V. P. 1228 Surdulica).

Srebrnimi znački pa so bili odlikovani:

Matija Klinar, Jože Solar, Marija Majnik, Simon Zvan, Lojze Soklje, Maks Klinar,

Jože Mertelj, Mirko Gorjanc,

Franc Stiglic, Ivan Knific, Marija Bergant, Franciška Subi in Vito

ko Ovsenik.

Srebrnimi znački pa so bili odlikovani:

Anton Vrhovnik, Peter Knific,

Janko Ahačić, Hinko Podjavoršek,

Janez Lotrič, Anton Knez in Ciril

Poljanec (vsi V. P. 1228 Surdulica).

Na sliki motiv ob takih slovesnosti na Osnovni šoli Kranj-Primskovo.

NOVE RDEČE RUTKE — Te dni po vseh naših sojah sprejemajo nove člane v pionirske organizacije. Tisoč cicibanov se vključuje v prvo družbeno organizacijo. Ob teh slovesnostih podejajo novim članom legitimacije, okrog vrata pa jim privežejo nove rdeče rutke — znak pionirske organizacije.

To je izredno pomemben dogodek za novo generacijo mladega rodu, ki se prvič vključuje v mehanizem našega družbenega življenja. Oni se bodo kalili in vzgajali v okviru širšega kolektiva skozi pionirske odrede, pionirske zadruge, mladinske organizacije itd. Na tej poti se bodo pripravili in utrdili, da nas bodo nekoč lahko nadomestili v delavskem in družbenem upravljanju in v javnem življenju sploh.

V tem pa je pomembnost teh

PET KOMUN - PET PROBLEMOV

Proslavljamo dvajsetletnico tistih dñi, ko je zavrela od Juhorine do Pokljuke. Zavrelo ne le proti okupatorju, marvec proti mračnosti, proti krvicam in proti preteklosti sploh. V štirih letih težkega boja se je rodila – nova ljudska oblast. Na osvobojenih območjih so nastajali prvi narodnosvobodni odbori. V Srbiji slavijo tudi ti organi že drugo desetletje. Pri nas na Gorenjskem so bile volitve v te organe oktobra 1944, ko so na osvobojenih krajih dozoreli pogoji za to. Temelji nove države, nove revolucionarne oblasti v okviru Jugoslavije pa so bili postavljeni že ob I. zasedanju AVNOJ v Bihaću pred 19 leti, zlasti pa v dnevin II. zasedanja v Jajcu pred 18 leti, kar vse je prišlo do svojega vrhunca ob slovenski proglašitvi FEDERATIVNE LJUDSKE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE 1945, ko smo v teh novembarskih dnevnih praznovanih do največjih pridobitev revolucije.

Od prvih volitev v ljudske odbore v svobodi je potekalo polnih 16 let. Odbike ljudske samouprave so v tem času močno razvile. Sprva smo imeli na današnjem območju okraja kar 8 okrajev s

tremi okrožji in nekaj sto krajevnih odborov. Postopoma pa, ko se je oblast vse bolj utrjevala in usposabljala, se je krčilo število okrajev, tako da imamo danes samo en okraj in le 5 komun. Toda sodelovanje državljanov v teh organih je vse bolj množično. Čas in razvoj sta prerasla prvotne oblike dela izvoljenih organov in v nekem smislu celo standardno obliko zborov volivev. Preko raznih svetov, komisij, preko anketa, posvetovanj itd., bodisi v kolektivih ali v krajih, kjer stanejo, ljudje sodelujejo v skupnem mehanizmu našega samoupravnega sistema in neposredno vplivajo na bilo izvoljenih organov.

Hkrati z razvojem oblasti pa se javljajo seveda tudi težave in problemi. Ob nenehnih trenjih in protislovjih rastejo in dozorevajo nove oblike. Kateri problemi se pojavljajo danes? V naših krajevnih odborih, v stanovanjskih skupnostih, na občinah in drugod bi jih prav gotovo našeli sto in več. Hoteli smo se omojiti na najvažnejše in jih izbrali sami. Pet teh petih problemov so govorili predsedniki naših petih občinskih ljudskih odborov, ki smo jih povabilni v našo redakcijo k tako imenovani OKROGLI MIZI.

je, da so zaradi take oblike, ki

Kaj so povedali predsedniki naših občinskih ljudskih odborov ob prvi OKROGLI MIZI uredništva Glas

so ljudje že zelo zainteresirani in porabijo ta denar za manjše dela njihove komunalne dejavnosti in tako znatno povečajo končno vrednost. Kar pa je glavno, to je zelo pozitivno vpliva na politično razpoloženje ljudi. Zato smo letos sprejeti ekonomski osnovni krajinski odbor. Razen že imenovanih krajevnih odborov se sedaj uveljavljata tudi odbori v Ratečah in Planini pod Golico. Prav tako se tudi krajinski organi krepijo.

tudi v šestih stanovanjskih skupnostih na območju naše občine. Mi mislimo, da organe krepijo in usposabljati, da bodo sposobni namestiti posejilo, postavljati svoje plante, samostojno izbirati investitorje za izvajanje novih del na podobno. Da bi prišli do ekonomski osnovi, smo jim pustili razne dajatve oziroma sredstva, ki se zbirajo na njihovem območju. To so sredstva od turističnih kart parkirnih prostorov, stanovanjskega prispevka in podobno.

Kako se bo to obneslo, še ne vemo. Morda v začetku ne najbolje. Sem pa prepričan, da je edina in dobra pot, ki združuje prebivalce določenih območij in utrjuje njihovo politično zavest.

5 Jože Nastran, predsednik ObLO Škofja Loka

V skupni komuni se uspešno gospodari

Skofjeloška občina je na zadnjem mestu po ustvarjanju narodnega dohodka na Gorenjskem, in sicer ustvari letno 260.000 dinarjev na prebivalca. Po tem merilu je prištevajo med nekaj nerazvite občine, čeprav smo na povprečju Slovenije. Seveda je v občinah Jesenice, Kranj in Tržič ta dohodek dvakrat večji.

To je pravzaprav posledica teritorialnih sprememb v zadnjem času, ki so posledica združevanja krajev z različno stopnjo razvitetosti. Pri tem mislim na priključitev bivše gorenjevarške občine k Skofji Loki v 1959. letu in letosno združitev z Zeleznički. Narodni dohodek na ozemju območju bivše skofjeloške občine bi lahko danes dosegel 350.000 dinarjev na prebivalca, kar pomeni 90.000 več, kot je sedaj. Toda také primerjava niso povsem na mestu spričo tega, da je to območje treba gledati kot gospodarsko celoto in uspeh ali neuspeh enega dela nujno vpliva na celoto, in sicer ne glede na občinske meje.

Na območju gorenjevarške občine je bilo ob združitvi samo eno podjetje, in to Marmor, ki pa je bilo tudi v težavah. V teh letih pa smo tam ustanovili nekaj novih obratov, asfaltirali smo ceste, zgradili nove objekte in podobno. Vsako leto smo v to območje investirali za gospodarski razvoj tega kraja kakih 100 milijonov dinarjev. In uspehi so se hitro pokazali. Od 60.000 dinarjev, kolikor je prej znašal narodni dohodek v tem kraju, se je že dvignil na 160.000 dinarjev, kar je velik uspeh.

Tudi z združitvijo z Zeleznički smo prevzeli novo odgovornost. To območje pa je sicer gospodarsko močnejše, kot je bila Poljanska dolina, saj ima dva močna industrijska objekta s približno 180 tisoč dinarjev narodnega dohodka na prebivalca.

Vse take in podobne težave postopoma in natančno odstranjujemo. Med odborniki in v raznih

presežen, kakor bo presežen tudi celotni narodni dohodek, ki je bil planiran na 9,5 milijarde dinarjev. Seveda so se razna nesorazmerja med kraji, tako da od 15 milijard bruto produkta v celotni komuni odpade le okroglo 1 milijard na Poljansko dolino, približno 2 milijardi na Selško dolino in torej 12 milijard na Šoško Loko. Te razlike in druge težave pa skušamo načrtov in zavestno odpravljati ob naporih in sodelovanju celotne naše komune.

Načrti in življenje

Nekdo si je z velikimi naporji gradil hišo. Zgradil si jo je tako, kot si je v zadnjem desetletju tisoč naših ljudi na Gorenjskem ustvarilo svoj dom. Toda se preden je hišo dogradil, so mu sporočili, da jo mora podreti. Občina je izdala odlok za brezpostojno odstranitev stavbe, ker je bila postavljena na nepravilnem kraju.

To se je zgodilo pred kratkim. Takih primerov pa je več. Ljudje se dostikrat zgražajo in obsojajo take pojave. Gre za to, da nobeden naš kraj še nima pravega perspektivnega urbanističnega načrta in življenjskih tokov razvoja, ki pa niso pokazali začlenjenega zanimanja za urejevanje svojih območij. Končno pa ti organi niti niso imeli osnove za to. Centralna občina na Jesenicah je sicer delila sredstva po svoji uvidevnosti in možnosti. Toda opazilo so je, da tak način nikakor ni razvijal pobude prebivalstva za reševanje njihovih krajevnih problemov. Za vsako malenkost so se obračali na občino, kar je vplivalo tudi na politično razpoloženje teh krajev.

Ni moč trditi, da se ljudski odbori niso zavzemali za to stvar. Marsikaj so tudi potrošili lepe denarce za urbanistično ureditev. Toda v večini primerov se je vse nehalo brez uspeha, zakaj res je, da v nobenem našem središču oziroma v večjem kraju še nimamo urbanističnih načrtov. Življenje je namreč hitrejše in močnejše od načrtov. V času, ko so arhitekti premisljevali, merili, računali in izdelovali idejne in druge načrte, so se ti kraji že tako spremenili, da načrt, ki je bil končan, ni bil več uresničljiv.

Sprito takega stanja so se marsikaj sprijaznili s stihijo in pospustili vse času. Na nedavnom posvetovanju predstavnikov ObLO Gorenjske so ugotovili, da tako stanje vnaša zmeraj več težave, zmeraj več zmede in vzporedno s tem tudi zmeraj več škode. Ugotovili so, da je potreben okrajni organ, ki bi se zavzemal oziroma vodil urbanistično ureditev naših krajev. Menili so tudi, da bi bilo laže priti do načrtov postopoma. Najprej bi na primer izdelali zavzetno o prometnih zvezah. Temu sledili bi načrti o komunalnih

napravah (kanalizacija, vodovod, elektrika itd.). Skladno s temi bi prilagodili še načrte o zazidalnih površinah, kje naj bi širili stanovanjsko gradnjo, kje naj bi se razvijala industrija itd.

Vendar so vse to bolj strokovne stvari. Vesaj na prvi pogled. V bistvu pa je to širok družbeni problem. Ti načrti bodo morali odražati splošne potrebe in težnje celotnega prebivalstva. Zato bodo morali prebivalci sami aktivno sodelovati pri oblikovanju teh načrtov s svojimi predlogi in primopombami. Važno je, da bodo ljudje pri tem sodelovali, da bodo načrte prevzeli za svoje. Le tako jih bodo razumeli, spoštovali in zagotovili njihovo uveljavljajočnost. Sicer jih bo stihiski razvoj zavzetna preraštel v našo skupno skodo in odgovornost pred znamci.

– K. M.

Milijardo din za kmetijstvo

v programu investicij za prihodnje leto

Kranj, 25. novembra – Tu je bila danes seja upravnega odbora Zbornice za kmetijstvo in gozdarstvo za okraj Kranj. Na seji so razpravljali o investicijah v prihodnjem letu. Skupno je predvideno, da bi za investicije porabili milijardo in 54 milijonov dinarjev. Investicije so usmerjene tako,

da bi simbolj pospešile proizvodnjo in specializacijo kmetijskih organizacij. Po izdelanem predlogu je največ investicij predvidenih za Kmetijsko posestvo Senčur, in sicer 367 milijonov din. Sledi KZ Dovje z 200, Kmetijsko posestvo Zabnica 185, Kmetijsko posestvo Polje 70 milijonov dinarjev.

Prav tako so na seji govorili o slabem vzdrževanju traktorjev, o združevanju nekaterih kmetijskih organizacij in o drugih organizacijskih zadehah.

– K. M.

1 Ivo Šefic, podpredsednik ObLO Kranj Odnosi med občinami in okrajem

Teze o odnosih med okrajem in komunu, ki bi jih nani prenesle komune in v poslih, ki bi jih republika izdvojila iz svojih pristnosti. Tô naj bi bila glavna aktivnost okraja v prihodnje. S tem pa bi moral priti v okraju do vsebinskih sprememb, ker bi le-ta postal skupnost komun. To je skupnost komun, ne pa več njihov nadrejeni organ, kar danes je v nekem smislu. Za prehod k takim vsebinskim spremembam oziroma za uresničevanje teh ciljev pa je potrebno, da se nekateri odnosi med okrajem in komuno radikalno spremeni. Da se namreč spremeni na ta način, da okraj ne bo več odmerjal sredstva komuni, ampak obratno; da komuna oddaja del svojih sredstev okraju za opravljanje tistih funkcij, ki so mu jih komune poverile. Seveda ne gre tega vzeti dobesedno, zakaj okraj bo tudi zadržal določene funkcije, za katere potrebuje stalna določena sredstva. Vendar to ne spreminja osnovne težnje. Materialna osnova okraja bi morala biti sredstva komun oziroma osrednjih organov za opravljanje tistih funkcij, ki bi jih pustili oziroma prenesli na okrajni organ. Okraj bi tako postal sredisce za razpravljanje o zadevah, ki zanimalo komune. S tem pa bi se temeljito spremeni v obveznosti, marvec popolnoma na pravstveni osnovi. Skupno so tako prispevale delovni kolektivi približno 180 milijonov dinarjev za komunalne gradnje v občini.

V posameznih kolektivih je bila težnja po uravnolovu, da naj bi namreč iz občine predpisali nekaj meril, koliko naj bi vsak sprevzel. Tega nismo smeli narediti, zakaj upoštevali smo trenutne

potrebe in razmere kolektivov in vsak primer posebej proučili, tako da smo prišli do obojestranskega soglasja.

4 Franc Treven, predsednik ObLO Jesenice Krajevnim skupnostim dati materialno osnovo

Nekaj posebnih uspehov pri razvijanju krajevnih odborov oziroma

ma krajevne samouprave še ne moremo beležiti. Zarodek teh skupnosti je pravzaprav v nekdanjih občinah, ki so bile na območju današnje jesenške komune. Z uveljavljanjem enotne komune so na teh območjih ostali krajevní odbori, ki pa niso pokazali začlenjenega zanimanja za urejevanje svojih območij. Končno pa ti organi niti niso imeli osnove za to. Centralna občina na Jesenicah je sicer delila sredstva po svoji uvidevnosti in možnosti. Toda opazilo so je, da tak način nikakor ni razvijal pobude prebivalstva za reševanje njihovih krajevnih problemov. Za vsako malenkost so se obračali na občino, kar je vplivalo tudi na politično razpoloženje teh krajev.

To je vedilo do tega, da smo začeli razmisljati, kako bi v prebivalstvih določenih krajev razvili več iniciativ, več pripravljenosti za samostojno urejevanje raznih lokalnih stvari. Tako smo predlagali leta dali krajevnim odborom 5 milijonov dinarjev, in sicer za Žirovico, Kranjsko goro in Dovje. No, prvo leto niso tega denarja niti porabili. Kljub temu smo naslednje leto, se pravili lani, dali tem odborom znova 5 milijonov dinarjev, letos pa že več – 6 oziroma 7 milijonov dinarjev. Sedaj

2 Franc Jere, predsednik ObLO Radovljica Preživelna oblika

Mislim, da je zbor volivev preživel obliko sodelovanja državljanov v komuni. Razvoj v 15 letih, posebno pa z uvažanjem komunalnega sistema je dokazal, da smo že našli boljši način povezovanja volivev s svojimi predstavnitskimi organi. Zbor volivev je odigral svojo vlogo v času krajinskih odborov, ko se nismo imeli sistema družbenega in delavskoga samoupravljanja in delavskoga obliko sodelovanja državljanov pri reševanju skupnih

LETOS KOLEKTIVNE NOVOLETNE NAGRADA

V petek so se na občinskem odboru SZDL v Kranju sestali predstavniki organizacij in društva okraja in se, tako kot vsako leto, pomenili o pripravah na letošnje praznovanje NOVOLETNE JELKE.

Poudarili so predvsem to, naj posamezne organizacije oziroma društva letos ne dajejo individualnih novoletnih nagrad, temveč naj predvsem tovarne, ki že imajo patronat nad žolami v občini, nagrajijo otroke s kolektivnimi praktičnimi nagradami. Vsi so bili tudi mnenji, da se praznovanje NOVOLETNE JELKE usmeri zlasti na podeželje in da naj DEDEK MRAZ običe vsa področja kranjske občine, kjer bo s spremstvom izvajal tudi program. V pripravah na praznovanje bodo sodelovali sindikati, patronačni podjetji, krajevne skupnosti in krajevne organizacije SZDL. — J. Z.

Na Dan republike v občini

Kranj, 27. novembra (S. S.) — Letos, ko praznujemo 20-letnico vstajenja naših narodov, bodo v Kranju pa tudi v vseh drugih krajih občine proslave Dneva republike pripravljene še bolj skrbno kot prejšnja leta. Ponokod bodo praznik proslavljali tudi z bolj ali manj pomembnimi delovnimi uspehi. Namenu bodo izročali na primer klubke prostore, do tega dne bodo adaptirali ali celo dogradili razna poslopja in podobno. Prav gotovo pa se vsepostred vidijo mrzlične priprave za praznične dni. Povedno bodo v teh dneh prirejali proslave, kjer bodo sodelovali politične in družbene organizacije. Nedvomno pa bodo imale pri pripravah proslav večji delež Svobode in prosvetna društva in ne nazadnje šolska mladina.

Coredinja proslava, s katero bo Kranj počastil 29. november, bo v ponedeljek, 27. novembra, ob 19.30 uri v Kino Central. Sodelovali bodo Prešernov pevski zbor, ki bo ob tej priložnosti izvajal Rdečo kantato Radovana Gobca na besedilo M. Klinarja, in recitatorji.

V soboto, 25. novembra, ob 16. uri pa je v koncertni dvorani Dežavskoga doma koncertiral mlađinski pevski zbor RTV Ljubljana pod vodstvom Janeza Kuharja. Koncert je bil namenjen šolski mladini.

Kranj bo to pot zabeležil tudi pomembno delovno zmago. V torek, 28. novembra, ob 10. uri bodo izročili prometu novi most čez Kokro.

Proslave Dneva republike so na Primškem združili z otvoritvijo kluba v Zadružnem domu in novih prostorov za knjižnico. Klub je uredila DPD Svoboda v sodelovanju z drugimi krajevnimi organizacijami, predvsem še z organizacijo SZDL. Obiskovalci kluba bodo tu našli bogato izbiro časopisov in revij, na razpolago pa jim bo tudi televizijski sprejemnik in razne igre. Vrednost nove pridobljene klube je kar težko oceniti, saj na tem terenu doslej ni bilo niti enega prostora, v katerem bi se prebivalci, predvsem še mladina, lahko shajali v svojem prostem času.

OTROŠKI VRTEC BI RADI

Vsepostred, kjer se razvija industrija, se vzporedno s tem pojavljajo tudi nekateri družbeni problemi. V proizvodnjo se namreč zapošljujejo tudi žene-matre in tako ostanejo otroci v času njihove odsočnosti bolj ali manj prepuščeni sami sebi. Z raznimi občasnimi varuhmi rešujemo le posamezne primerne, ne rešimo pa problema kot celote.

Pred omenjenim problemom so se predvsem v zadnjem času znali tudi v Zelezničnikih. Zato so predvsem razmišljati, da bi ustavili otroški vrtec. Vendar imajo težave s prostori. Prvotno so že razčinili na določene prostore, sedaj pa so se odločili, da ti za tovrstne namene ne ustreza.

V Zelezničnikih upajajo, da bodo dobiti otroški vrtec že spomladvi. Organizacije oziroma pokroviteljev nad njim bo verjetno prevzel stanovalnska skupnost. Predvidevajo, da bodo vključili v vrtec približno 30 otrok. — J.

Idejno delo prilagoditi potrebam

Skofo Loka, 25. novembra (P.) — Danes dopoldne je bila na sedma letev konference Občinskega komiteja LMS Skofja Loka. Komiteci so razen starih delegatov poskusovali tudi zastopniki Cen-samega in Okrajnega komiteja LMS ter predstavniki družbeno-političnih organizacij iz občine.

Zanesljiva konferenca je ocenila dejno mladinske organizacije po lanskotletni konferenci in pri tem opozorila na uspehe in tudi na nekatere pomankljivosti. O nalogah, smernicah in delu mladinske organizacije je v svojem uvodnem referatu razpravjal taboriš Japelj. Njegovo obsežno poročilo je zajemalo vse področje dejavnosti Ljudske mladine.

Konferenca je načela vrsto vprašanj v zvezi z delom mladinske organizacije, ki jih tu ne moremo obravnavati zaradi občinstva. Vključevanje mladine v delavsko in družbeno upravljanje ima velik vzgojni pomen za resti njihove dejavnosti.

Organizacije so dolžne pomagati strokovnemu šolstvu

Občinski ljudski odbor Kranj se tako po izidu resolucije Zvezne ljudske skupščine o izobraževanju strokovnih kadrov lotil odgovorne naloge, kako bi usmerili izobraževalne zavoda da bi:

Kranjski GLAS

semu komunalnemu gospodarstvu oblikovali števileno in strokovno tako usposobljene kadre, kot jih naše gospodarstvo potrebuje. Tu gre za fiziognomijo poklicev, za povezano med teoretičnim in praktičnim delom, za vzgojo dobrih proizvajalcev in gospodarskih upraviteljev. Gotovo je, da

imajo pri reformi strokovnega izobraževanja odločilno besedo gospodarske organizacije, ki kadre potrebujejo in ki so dolžne, da povedo, kakšno naj bo teoretično

v zavod za strokovno izobraževanje prevzeli le 29! Kaj bo na to rekel oče — delavec s številnimi otroki? In kaj govorijo ustava? Ali je res, kar govorijo naši voditelji, da so naložbe v strokovno izobraževanje najrentabilnejše? Ali je rav, da gospodarske organizacije dodajo strokovno izobraževanje tudi dinar? Zakaj se ekonomike note boje mladih, šolanih kadrov?

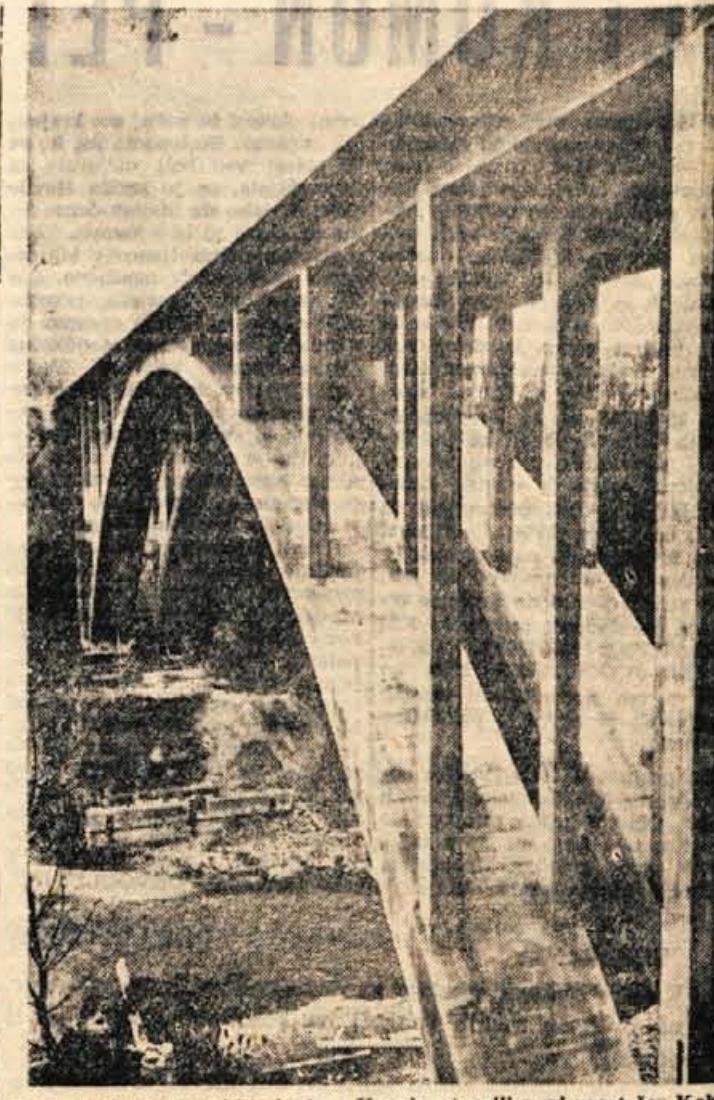
Vsa ta vprašanja so privedia pristojne občinske organe, da so sklicali o tem vprašanju posvetovanje z direktorji podjetij, s predsedniki delavskih svetov, predstavniki vseh zbornic in drugih činiteljev, ki so jim rast in napredok našega gospodarstva in skrb za prihodnost mladine prisluščajo.

ObLO Kranj je postal že konec aprila vsem gospodarskim organizacijam vprašalne liste, kamor naj bi te vpisale potrebe po najrazličnejših kadrih za razdobje 1961 do 1971. Komisija, ki je ta material študirala obračnavala, je dobitu do konca oktobra (rok za vrnitev vprašalnih listov je bil 30. junij) le 83 odgovorov, in sicer je na anketu odgovorilo 181 industrijskih podjetij, 10 zavodov in državnih organizacij, 5 gostinskih obratov, 4 kmetijskih gospodarstev in 29 obrtnih organizacij.

Kdo pozna gospodarstvo kranjske občine, ne bo mnogo razmisljal in bo dejal, da je odnos gospodarskih organizacij do kadrovskih vprašanj zelo negativen in vreden graje. Če k temu pristejeamo še to, da so bile nekatere vprašalne pole površno izpolnjene, nekatera celo brez naslova podjetja, ememo upravičeno reči, da je bil vse trud komisije zaman. Tako gospodarske organizacije, na drugi strani pa bo ob koncu tekočega šolskega leta končalo obvezno šolo blizu 2000 mladih ljudi! Kam z njimi? Ce so podatki v anketi resnični, jih bomo

vestno izpolnit.

Podpredsednik ObLO Lojze Zaloknik je na posvetovanju poročal, da se je v občinskem skladu za šolstvo zbralo premalo sredstev za kritiko vseh potrebnih obveznosti in strokovnega šolstva. Manjka okoli 40 milijonov dinarjev; na drugi strani pa hranijo gospodarske organizacije več kot 20 milijonov neizkorisčenih sredstev za strokovno izobraževanje. Predlagal je, da bi gospodarske organizacije ta sredstva nakazala nekemu skladu, ker bo le tako mogoče zagotoviti plače učencem vsoletnemu osebju in le tako bo mogoče prideti s sistematično operativno zavodom za strokovno izobraževanje s sodobnimi vsemi primernočki, kar bo seveda vplivalo na kvaliteto izbranih kadrov. Če leten zbor je potrdil to potrebo, predsednik pa bodo skušali ta predlog uresničiti na prihodnji seji delavskega sveta. Prisotni so predlagali, da bi s takimi posvetovanji nadaljevali tudi v prihodnjem, morda po posameznih gospodarskih panogah, ker bo le tako gospodarstvo prispevalo svoj del do oblikovanja bodočih strokovnjakov. — V. K.

Jutri ob 10. uri dopoldne bodo v Kranju otvorili novi most čez Kokro

Restavracijski in arheološki oddelek razstavlja

Kranj, 27. novembra (S. S.) — Te dni so obnovili predelje Prešernove hiše, pa tudi notranjost je dobila lepo podobo. Za Dan republike pa si bodo obiskovalci lahko ogledali v gornji prostorih tudi novo razstavo, ki sta jo prizvala restavratorski in arheološki oddelek Mestnega muzeja.

Namen razstave je prikazati letošnje delo občnih oddelkov. Restavratorsko dejavnost ponazarjajo nekateri novi postopki, predvsem pa snemanje zidnih alkarij z zidov ogroženih stavb in kopiranje frask za bodoči galeriji muzeja, ki bo zajemala najbolj značilne spomenike srednjeveškega slikarstva in kiparstva na Gorenjskem.

Zanimivo so trije primeri snemanja zidnih alkarij s kmečko hišo na Vintgarju, ki bo zaradi rekonstrukcije ceste porušena. Pričaknemo so tudi restavrirane plastične iz 17. stoletja, ki jih je pred časom Še prekrival debel slovnični preslikav. Mnoge so bile na prvi pogled nepomembne, vendar so pod restavratorevo roko zaživele v prvotni podobi. Razstava prikazuje tudi fotografije fresk iz 14. in 15. stoletja, ki so jih letos odkrili v Ožboltovi cerkvi na Ježevskem. Freske so bile preslikane med okupacijo, in sredo med temeljno kulturno objekte našega srednjeveškega slikarstva. Ko bodo letošnje leto dokončno restavrirane, bodo kulturni spomeniki kranjske občine obogatni z novim pomembnim objektom.

Arheološki oddelek pa razstavlja najpomembnejše letošnje najdbe s srednjeveškega gradu. To so predvsem pečnice iz 15. in 16. stoletja; pri nekaterih je glede na stilno obdelavo viden močan vpliv

Italije. Zelo zanimiv predmet je tudi kamnita pepelnica s pridatki iz Niklega, ki sledi v rimsko dobo, in končno nagrobniški iz pozno-rimsko dobo, ki je bil pred časom vidzan v lesku cerkev.

Razstava bo odprta do konca decembra.

TURISTIČNO DRUŠTVO POD STREHO

Kranj, 27. novembra (S. S.) — Po vedenjem preseljevanju in utesnjevanju v drugih prostorih se bo Turistično društvo Kranj jutri ob 11. uri dopoldne končno le selilo v svoje novo domovnjene na Koroski cesti 18. Seveda bo ta dogodek ugodno vplival na društveno delo v prihodnosti. Priznati pa moramo, da je društvo kljub nemogomic delovnim pogojem, tudi v preteklosti dosegalo uspehe, s katerimi se lahko ponašajo le redita turistična društva na Gorenjskem. V novih prostorih bo zasečno tudi sedež Hortikultурnega društva Kranj.

JUBILEJNA RAZSTAVA AKADEMSKEGA SLIKARJA LJUBA RAVNIKARJA

Kranj, 27. novembra (S. S.) — V prostorih Mestnega muzeja bo jutri, 28. novembra, ob 17. uri odprta razstava akademika akademskega slikarja Ljuba Ravnikarja. Dogodek bo toliko pomembnejši, ker bo to deseta razstava umetnikov del v Kranju. Razstavljeni del bodo obravnavala pokrajinske motive z Gorenjsko, predvsem iz Bohinjskega kota.

Ob tej priložnosti bo Klub kulturnih delavcev iz Kranja priredil tudi večer na katerem bo avtor govoril o svojem delu.

Slovesnost na Trebiji

Trebija, 27. novembra — Tudi raztegnjenja, toda prijazna vas Trebija v Poljanaki dolini pridelava letosno obletno vstajo izredno živahn. Pojutrišnjem, to je na Dan republike, bodo v tem kraju ob deseti uri dopoldne odprtli spomenik padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja. Spomenik, ki bo stal pred modernim turističnim objektom -Dom pod pianino-, bo dostojno oddolžitev 36 padlim za svobodo iz območij vasi Trebija, Fužine, Podgora.

Kladejo in del vasi Stare Oslice-Spomenik bo posvečen tudi 21 neznanim padlim borcem, ki so v letih okupacije padli na tem območju. Stroški za ta spomenik so znašali podljudski milijon dinarjev. Prebivalci omenjenih vasi so v ta namen prispevali 40 kubičnih metrov lesa, nekaj denarja pa prispevali tudi domači in okoliški podjetja, zmesek dve sto tisoč din pa je prispeval občinski LOKO Skofja Loka. Toda kljub temu pričakanje je precej denarnih sredstev za poravnavo vseh stroškov in tako je organizacija ZB NOV Trebija pred problemom, kje bi določila še potrebna finančna sredstva.

Na Trebiji si prizadevajo, da bi bila slovensost ob odkritju spomenika čimlepš in da bi tako res nosila obeležje Dneva republike in 20-letnico vstaje. Vsi prebivalci, zlasti pa se svojih padlih, nestreno pričakujejo to slovensost. Postavitev spomenika je bila namreč za davna želja vseh, ki so se na kakršenkoli način borili za cesovoditev.

Na predvečer Dneva republike bo v gospodskem domu na Trebiji (tako namreč predvidevajo) slavnostna akademija. Na njej bosta sodelovala KUD Trebija in osnovna šola. Po okoliških hribih pa bodo zakurili kresove. Zvečniki bodo s prijubljenimi, partizanski pismimi vabili prebivalce na kraj slovensnosti.

F. Galija

Vijugarska cesta Gorenja vas — Polhog Gradelc nas pripelje v skrajni konec škofjeloške občine — v Lucinah. Po pobočjih so raztresene prikupne hišice z rdečimi strehami in belimi zidovi. Vsak dan napotijo današnje konference ugovornili, da so te uspele, vendar so premo obravnavale aktuale probleme v zvezi z delitvijo dohodka kakor tudi delitev sramo. Tudi decentralizacijo delavskega samoupravljanja bi morali podrobnejše obravnavati.

Idejno-politično delo je bilo v zadnjem času uspešno. Organizacije in aktivni Ljudski mladini so iskali novih oblik dela na tem področju. Skršali so, kar je tudi napotilo današnje konference za v prihodnje, da bi idejno delo čim bolj približali potrebam in interesom Ljudske mladine.

Iz spominov v sedanjost

Davča in njeni ljudje

Nadmorska višina nekako okrog tisoč metrov — Na ozemlju med Poreznom in Črnim vrhom so raztresene samotne gorske kmetije — V prostrano škriljasto pobočje se zajeda potok Davča, desni pritok Selške Sore — V grapi nekaj mlinov — Da, to je Davča — partizanska vas —

Ime Davča se le redkolajdaj pojavlja v knjigah in časopisih. Za teživina zemljepisne priročnice sestavljata svet že v Zelenikih, v najboljšem primeru pa v Šorci. Trajevni leksikon Dravske banovine pa je namenil tudi Davči nekaj vrstic; tam pa je, da je imena Davča tiste čase (leta 1937) 518 prebivalcev, 69 hiš, 44 prebivalnikov in 21 kočarjev ter pet najemnikov. V teh številkah je zajet tudi del Davče, ki ga leksikon menjuje Leskovški Davča.

Svet, ki je danes vpisan v katastralnih knjigah pod številko 2075-katetsko občino Davča, so naseli. Slovenci v letih 1850-90. Sprva so spadali pod županijo Šorica, a že v začetku 20. stoletja je dobila Davča svoje županstvo. Kmetje so prideli postavljeni kmetije v prisojne bregove. Kasneje je prinesel svoje ljudje ad se privedili na dolge zime in kratke poletje.

Prislonjena na pobočje, nedaleč od jugoslovansko-italijanske meje, je Davča dočakala drugo svetovno vojno. Selška dolina je kmalu postala zibelka partizanstva na Gorenjskem in Davča je

v tistih letih, ko je slovenski narod krvavel za svobodo, gostoljubno nudila zatočišče Pokrajinskemu komitetu KPS za Gorenjsko, Pokrajinskemu komitetu VOS za Gorenjsko. Pokrajinski tehnički, Pokrajinskemu odboru OF, vodstvu in bolniščicom »Plava« in »C«. Prebivalci Davče so opoznali, da se bije boj za napljenitev slovenske ideale, da se bije boj za pravice in slovensko dostenjanstvo. Zato so dobrodružno rezali kruh

partizanom, rezali so jim tisti kruh, ki so ga ob celoletnem trudu pridelali na strmih njivah. In njihovo upanje, vera in borba za svobodo je po vojni sunkovito zblžala Davčo z ostalim svetom.

Davča je spet zaživel mirno, normalno življenje. Le v tork, četrtek in soboto se tukaj oglasti mož s poštarsko torbo, iz katere nasuje vaščanom včasih bolj, a drugič manj zvrhano mero novic, pozdravov in uradnih sporočil od tu in tam. Sicer pa, malo smo se prenagliči. Življenje v Davči spet ni tako enolično. Posebno zadnje čas. Letos so po večletnih delih dogradili v Davčo cesto. Prebivalci so jo dogradili z lastnimi živilji in s prispevki družbe. Električni tok je pregnal iz samotnih hiš petrolejke in izvabil iz nemih radijskih sprejemnikov vesse zvoke Avenikovih pesmi. Otroci lahko mimogrede v šolo ali iz nje kupijo v frgovini, ki so jo tudi letos odprli, bombončke in se z njimi podčakajo.

To so torej valovi, ki so letos predvsem razburkali mirno gladio življenja v Davči. Odslej bo to verjetno teklo po stareh tirmach. Po dolgi zimi, ko so budi iz Davče dokončno umaknil sneg, bodo vaščani spet potegnili iz skedenj in oredjarni piuge, brano in drugo poljedeljsko orodje. Zaravnali bodo nove brazde, na katere bodo posejali oves, rž in ječmen. Pšenica zaradi visoke lege ne uspeva, zato je tudi ne selejo. Gozdari bodo zaviti v rame sekire in v pretežno jelenjih gozdovih na senčnih krajinah bodo spet padale jelke in smreke. Gozd je namreč pomemben vir dohodka tukajšnjega prebivalstva. Z dograditvijo ceste se je vrednost gozdrov še povečala.

Sadje, ki ga v Davči pridelajo je za dom, bolje obrodi le na osojnih krajinah. Spet je vmes igra prirode. Na prisojnih mestih pridno sadni cvetovi, kaj kralju kukati v v pomladni dan. Toda za toplimi dnevi Davčo kaj rada spet obiše zima in v njenem hladnem obje-

mu cvetovi žalostno končajo. Na osojnih krajinah pa je takrat sadno drevje še v zimskem spanju, zato ga ponoven val mraza ne poškoduje in drevje vscveti še tedaj, ko je nevarnost pozebe tudi za

vrtili tudi doma v Davči, sedaj pa nimajo godev in je tako domača zabava šla po vodi. Toda sem pa tja se kljub temu še kaj najde pod domačo streho.

Tako teče danes življenje v

Odslej lahko kar v Davči kupijo šolske potrebščine

Davči. Mirni in prijazni ljudje gostoljubno sprejemajo tuja in mu radi zaupajo, kakšno je njihovo življenje. Rajši pa povedo o svojih uspehih kar kar o problemih. Nehote jim zide pogovor na poldrugo desetletje nazaj in iz njihovega pripovedovanja vejo tih spôsobljivost do tistih, ki so se borili za svobodo, do vseh tistih, ki so se zadrževali v Davči in do vseh tistih, ki so se zdravili v partizanski bolnišnici, ki je stala na mestu, preko katerega pelje danes cesta na Davčo. Pri tem pa o svojem prispevku, ki so ga darovali na oltar domovine v letih okupacije, povedo le nekaj skromnih besed.

Da, to je Davča — partizanska vas. To je Davča — dolga vas. Vas, ki jo le težko prehodiš poldrugo uro po dolgem in ki ji zimaj kaj rada deli svoje »dobre«

MOJSTRANA — Mojstrana je v zadnjem času precej spremenila svojo podobo. Popolnoma so preuredili središče vasi, in sicer s tem, da so asfaltirali nekatere ceste, uredili pločnike itd. Za vse to so porabili okoli milijon dinarjev.

Jevne samouprave, že nekoliko naprej pred drugimi. Imajo krajevno skupnost in so imeli ravno dne zadnjo sejo »starega« krajevnega odbora. Svede je to še začetek in na začetku je težko kaj pokazati. Pri tem ne gre za vrnilje na staro, na čas, ko so bile še v vsakem večjem kraju občine, marveč za decentralizacijo v odločjanju vseh najvažnejših upravljanj in za demokratizacijo življenja. Vse upravne in administrativne funkcije bodo ostale na Jesenicah. Mojstranci bodo odločali o specifično svojih problemih in o svojem delu.

Mojstrana boj kot Dovje v zadnjih letih spreminja svojo podobo — morda malo na škoko turistične privlačnosti in minkavnosti, vsekakor pa v interesu izboljševanja življenjske ravni delavcev in krepitev tranzitnega in stacionarnega turizma. Stara kmečka arhitektura se umika novim, sodobnejšim zgradbam.

Kaj vse so v Mojstrani, na Dovjem, v Zgornji Radovni in na Belci zgradili v zadnjem času, v zadnjih letih? Gasilski dom bo kmalu gotov. Končno bo zgrajeno krajevno poslopje, kjer bodo dobili prostore Kraj. odbor, zdravstvena postaja, pošta in Ljudska milica. V Mojstrani so popolnoma preuredili naselje. Slabe ceste so zamenjali z boljšimi asfaltiranimi, uredili so pločnike, zeleni pasove itd. Odobrili so jim projekt za novo osnovno šolo in stanovanjski četverček za prosvetne delavce.

Buldožerji so že začrneli prve braže na prostoru, kjer bo stalo novo šolsko poslopje. Letos imajo za gradnjo namenjenih okoli 15 milijonov dinarjev. 4. novembra je letos zasvetila elektriko v partizanski vasi Zgornji Radovni. Pri elektrifikaciji je s prostovoljnimi delom sodelovalo precej domačinov. 2659 prostovoljnih ur, 30 m³ lesa, ki so ga darovali, 448 prostovoljnih ur z raznimi vpregami, ki so jih opravili Radovčani, dovolj jasno kaže, kako visoko zavest imajo prebivalci teh krajev. Na Dovjem so zgradili nov vodovod, dolg 300 metrov. Pripravljeni imajo tudi nekaj projektorjev. Med njimi je prav gotovo zelo pomemben za novo cesto Mojstrana-Radovna-Bled, nadalje projekt za rekonstrukcijo ceste Mostrana-Aljažev dom. Prav tako so v Mojstrani zgradili vodovod, regulirali vstop hudournikov itd.

Kaj pa je naprej, kakšne načrte imajo v Mojstrani?

Na prvem mestu je turizem. Ce najprej,

kor je to v navadi, govorimo o težavah, potem moramo tu omeniti

v prvi vrsti premajhne gostinstve

zmožljivosti. V gostilni pri »Smercu« lahko skuhajo dnevno 40 obrokov,

v gostilju Turističnega društva »Pod krpou« pri železniški postaji pa 30. Kajše se potrebuje po gradnji novega hotela, ki bi zmogel do 150 obrokov na dan. Podobne težave so tudi s prenočišči.

Mojstrana danes zmore okoli 220 ležišč. To pa je občutno premalo

in se moral i letos odslavit okoli 200 turistov.

Ko bo zgrajena nova cesta iz Mojstrane preko Radovne do Ble-

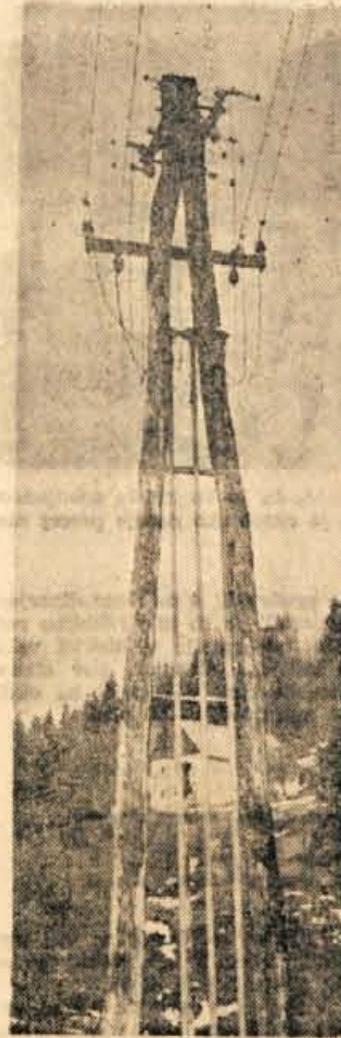
da, si je Turistično društvo v Mojstrani postavilo v svoj načrt tudi ureditev camping prostora ob tej cesti.

V najkrajšem času bodo pripravili tudi elaborat za manjšo živlico, da bi se bolj poživili zimski turizem, zlasti smučarski šport. Star objekt za smučarski skakalni šport so popolnoma propadli, razen tega sedaj niti niso na prizemnem kraju. Zato so turistični in športni delavci v Mojstrani sklenili, da bodo zgradili tudi novo 60-metrsko smučarsko skakalnico. Narašča in nalednikov Janeza Polde, Krznariča, Klančnika, Pečarja in drugih imajo v Mojstrani za šport dovolj.

Ce bodo hoteli seveda vse to urediti, bo potrebo precej truda slehernega prebivalca krajevne skupnosti. Urediti bodo morali tudi sfrugo Save, da bi se obvarovali pred elementarnimi nezgodami. S tem bodo zavarovali parke in naseade, ki jih bodo uredili v Mojstrani in okoliških krajih. Načrte za ureditev struge Save imajo sedaj že na razpolago Vodna skupnost LRS, sekcija za zgornji del Save.

To je nekaj utrinkov iz življenja v Mojstrani in okoli. Val si prizadevalo, da bi bil njihov kraj vedno lepiš in da bi se v njem dobro počutili.

Milan Zivković

V spomin revolucionarju

Nekdanji sekretar rajonskega komiteja za Skofjo Loko Peter Kavčič-Jegorov je bil doma v Fužinskem predmestju Skofje Loke, ki se danes imenuje po njem Jegorovo predmestje. Kot otrok številne obrtniške družine se je prijetu izumrl obrtniške obrti. Bil je zelo aktiven, saj je sodeloval v številnih družtvih. Po propadu stare Jugoslavije se je kmalu vključil v narodnoosvobodilno gibanje. Sodeloval je kot borec v začetku naše vstaje v vseh večjih akcijah na Gorenjskem. Nadal si je tudi partizansko ime Jegorov. Kot kurir je opravljal zahtevno vlogo med partizanskimi oddelki na Gorenjskem. Zaradi rahlega zdravja je pozneje kurirsko službo opustil in se posvetil političnemu delu na območju Skofje Loke. Zaradi svojih izrednih sposobnosti je kmalu postal sekretar rajonskega komiteja za Skofjo Loko. Sedež komiteje je imel za Lubnikom v bližini vas Breznic. Zaradi izdajstva je skupaj s tovarši padel v zasedo. To je bilo 18. marca 1944. Tega dne sta bila Jegorov in Andreja Kumer smrtno zadeta. Gestapa je zato triumfiral, ker jim je padel v roke eden najpomembnejših pobudnikov partizanskega gibanja na tem delu Gorenjske.

V spomin tovarša Jegorova in v počastitev 20-letnico vstaje pripravila krajevna organizacija ZB iz Stare Loje s sodelovanjem ploninskega odreda osnovne šole svečano otvorite spomenik Petru Kavčiču-Jegorovu. Spomenik bodo odprtli na Dan republike ob 11. uru v bližini zaselka Breznic nad Lubnikom. Stal bo na mestu, kjer je padel zadet od izdajalskih krogov prvi sekretar rajonskega komiteja za Skofjo Loko Peter Kavčič-Jegorov. Ploninski odred os-

Brandenburška vrata ob vstopu v Davčo

V vasi pod Triglavom

MOJSTRANA Z 909 PREBIVALCI LEZI V ZGORNEJSAVSKI DOLINI — ZAHODNO OD JESENIC. LEZI NA MESTU, KJER SE ODPIRAJO V TRIGLAVSKO POGORJE LEDENISKE DOLINE VRATA, KOT IN KRMA. IZ MOJSTRANE JE NAJLAZJI IN NAJKRAJSI DOSTOP NA TRIGLAV. KRAJIMA STARO TRADICIJO PLANINSTVA IN JE TURISTICO RAZVIT.

Teh nekaj skupih podatkov najdemo na Mojstrani v skoraj vseh prizoriščih. Seveda s tem pa je ni poveden vse o Mojstrani. Zivljenje prebivalcev tega področja je zelo razgibano. Menda dela v kraju samem kar 24 družbenih in političnih organizacij, ki so vse dokaj aktive. Področje dela Krajavnega odbora pa so vasi Mojstrana, Dovje, Zgornja Radovna in Belca. Na tem zares lepotno koščku gorenjske zemlje živi okrog 2000 prebivalcev. Ko sem te-

dni hodil po teh krajih in se poslovujal z ljudmi, sem zvezel marsikaj zanimivega in viden sem marsikaj novega. To je nedvonom zasluga vseh prebivalcev. V Mojstrani delajo vsi, ne samo člani Krajavnega odbora. Vsi prebivalci staknejo na zboru volivev glave skupaj in odločajo o vsem, kar jih tare, pomeniti so, sklepajo itd. Zaključki, ki jih premejajo, so potem v okviru finančnih možnosti in jihov zakon.

V Mojstrani so, kar se tiče kra-

Gradbeno podjetje Tržič postaja iz leta v leto vse močnejša gospodarska organizacija na območju Tržičeve občine. Za večje uveljavitev pa so podjetju došle manjši potrebni delovni pogoji, predvsem pa delovni prostori. Prav zaradi tega bo velika pridobitev za Gradbeno podjetje Tržič novi objekti, ki je deloma že dograjen (na sliki).

Vsekakor bo v jubilejnem letu za vse Tržičane in okolišane najpomembnejši dogodek v dneh praznovanja Dneva republike otvorite Zdravstvenega doma. Sicer nov objekt se ne bo s tem povsem služil svojemu namenu, temveč bo le izročen sedanjemu kolektivu zdravstvene službe v Tržiču, ki bo moral novo degraditev čimprej notranje urediti in jo s tem v najkrajšem času usposobiti v korist občanov.

Gradnja podjetja Tržič postaja iz leta v leto vse močnejša gospodarska organizacija na območju Tržičeve občine. Za večje uveljavitev pa so podjetju došle manjši potrebni delovni pogoji, predvsem pa delovni prostori. Prav zaradi tega bo velika pridobitev za Gradbeno podjetje Tržič novi objekti, ki je deloma že dograjen (na sliki).

Vsekakor bo v jubilejnem letu za vse Tržičane in okolišane najpomembnejši dogodek v dneh praznovanja Dneva republike otvorite Zdravstvenega doma. Sicer nov objekt se ne bo s tem povsem služil svojemu namenu, temveč bo le izročen sedanjemu kolektivu zdravstvene službe v Tržiču, ki bo moral novo degraditev čimprej notranje urediti in jo s tem v najkrajšem času usposobiti v korist občanov.

ARMADA IN LJUDSTVO nerazdružljiva prijatelja

„Povsod, kjer je najhuje na gospodarskem in drugem področju, so borci, pcdoficirji in oficirji naše armade vselej prvi, ki pomagajo reševati najbolj kritične naloge, ki jih ima naše ljudstvo pred seboj.“

Tito

Ko govorimo o naši vojski, pravimo: LJUDSKA ARMADA. Ne gre samo za uraden naziv »JUGOSLOVANSKA LJUDSKA ARMADA«, gre za vse več. Predvsem za zgodovinsko veljavno in v skušnjah potrjeno resnico, da je naša armada pognala, se izobilovala in zrasla iz zdravih korenin preprostega ljudstva, ki je bilo sicer nepravljeno na spopad s tehnično moderno opremljeno in izvezbano vojsko okupatorjev, a zato tem bolj odločno, da brani svojo domovino, svojo čast in svobodo. In če je kdaj obveljalo načelo, da so volja, vztrajnost in pogum močnejši od uničevalnega kolesja brezhibnega vojaškega stroja, potem je obveljalo v letih narodnoosvobodilne vojne jugoslovenskih narodov. Primarna sila ljudstva je v neposrednih spopadih in izkušnjah rasta in se utrjevala v organizirano silo moderne ljudske armade.

To je temeljna značilnost naših ljudske vojske, značilnost, ki nam pojasnjuje njeno rojstvo, razvoj, zmagovalne uspehe in rast do sedanjih modernih oblik sodobno organizirane armade. Tesna povezanost armade z ljudstvom pa ni značilna samo za leta narodnoosvobodilne vojne, ni torej samo zgodovinski pojav, temveč osnovni temelj našega celotnega šestnajstletnega povojnega razvoja. Ne gre torej samo za običajno geslo, da sta ljudstvo in armada eno, temveč za zavestno in vztrajno utrjevanje teh odnosov.

In kaj ni Dan republike - prav tisti praznični dan, ki je neposredno vezan na našo preteklost in našo prihodnost, najbolj primeren, da spregovorimo o tem? Naj govorite srečanja in pričevanja sama...

UMRLA MI JE NA ROKAH....

Vojnašnica v Bohinjski Beli, Košak na dovoljenje za vstop, prtega mojo pozornost modra pličevina tabla Gorske reševalne službe Slovenije. Znači razbito - civilne - humanitarne organizacije na vrativ vojaške ustanove. To, kar je sicer za Številne gorenjske kraje značilno, je v tem primeru nemavljeno.

Potem me je dežurni odpeljal h kapetan I. st. SRECKU TUŠARU-MIRKU. Povedali so mi, da je že več kot deset let v Bohinjski Beli, da je vzgojil že kdo ve koliko planincev, da jim je razen vojaške taktilike, specifične za gorski svet, vceplil tudi ljubezen do gora, posebno tistim iz drugih republik, ki so se v vojski prvič srečali z našimi vrstci. Mnogi ga poznavajo tudi kot odličnega diverzanta iz narodnoosvobodilne vojne, saj je njegovo ime povezano z zanimimi akcijami v Postojnski jami, ko je šlo za univerzalno vojnikovega skladnika, z minimum črpalk v Idrijskem rudniku 300 metrov pod zemljo itd.

Sam o tem ni govoril. Pokazal mi je PLANINSKI MUZEJ, ki je v prostorih vojaškega kluba. Med razstavljenimi predmeti sem viden po stenah plakate, diplome in priznanja. To so bila - civilna - priznanja Številnih družbeno-političnih in gospodarskih organizacij iz vseh krajev Gorenjske. Speciell sem se spomnil modre pličevinske table Gorske reševalne službe, ki sem jo opazil pred vojašnico. Vprašal sem ga:

„Kaže, da je življene vaše vojaške enote tesno povezane s civilnim življenjem prebivalstva. Povejte mi, prosim, nekaj več o tem medsebojnem sodelovanju!“

„Na naših vojaških pohodih popravljamo gorske steze, obnavljamo markacije in skrbimo za varnost prehodov. V znano partizansko vasio Kupljenik nad Ribnem smo, n. pr. zgradili 3 km dolge makadamsko cesto. Ob priznavanju 20-letnice osvoboditve smo sodelovali z ostalimi organizacijami v pohodih na Jelovico in Pokljuko. Za taborinike, za glane Zveze rezervnih oficirjev in podoficirjev ter za druge smo organizirali nazorne voje v reševanju v gorah. To in še manjka na neposrednih vezi z ljudstvom na tem koliku naše zemlje.“

„Videl sem napis Gorske reševalne službe pri vstopu v vojarnico in zavedel, da vas je Planinska zveza Slovenije in Jugoslavija odlikovala za prizadovost, ki si jo pri tem pokazali. Se spominjam svoje prve reševalne akcije v go-

Kompresor izkazuje grize v kamnu...

S Tonetom Kuharjem sva se spustila po steni. Iskanje je bilo izvedeno in naporno. Trda noč. Z blitterijo sva si svetila. Po dveh urah in pol sva našla nesrečnega fanta v nekem kamnu. Ležal je na hrbitu. Mrtev. Reševanje je bilo težko, ker smo morali nositi tudi preživelega, ki je dobil življeni zlom.

„In najbolj pretekaljiva reševalna akcija?“

„Bila je reševanje mlade Zagrebčanke, navdušene planinske žurje. Sla je v drugih dveh Zagrebčanov na gresensko turco od Prisojnika proti Razoru. Niso bili oprenljeni za sneg. Spodrsnilo je še na plazu, podla je navadel in udarila z glavo ob kamen. Mi smo bili takrat v Uroševi grapi. Eden njenih spremjevalec je pritekel k nam. V eni uri smo bili pri njej. Bila je pri življenju. Obvezali smo ji glavo in jo vpravili, kje jo boli. Z roko je pokazala na srce. Dalj smo ji dva puščirka čaja. Potem je bila glava omehnjena. Pocknili sem z umetnim dihanjem. Tedaj je prisopihal za nami naš zdravnik. Vse, kar je lahko storil, je bilo, da je ugotovil smrt zaradi izliva krvi v možgane. Umrla mi je tako rekoč na rokah.“

Prejšnje meje tudi reševanje v zimi 1958, ko sta se ponovile Zupan in Dular. Sodeloval sem v tej težki reševalni akciji. Sicer pa ni zime, ko bi ne pomagali raznini smučarjem na Komni in Vršiču. Gra za običajne nezgodode: zlomil neg in rok. – Večkrat gre tudi za založno reševalno ekspedicijo, ko je pomoč že prepezzana. A v planinah veljajo nenapisani zakoni: Žrtev gora je treba pokopati.“

Ko sem odhajal, sem splet videl modro pličevinsko tabelo pri vhodu v vojarnico. Zdaj, po tem razgovoru, mi je povedala več, kot

je pisalo na njej. Z nevidno pisavo je bilo napisano: »LJUDSTVO IN ARMADA STA ENO«.

TUDI KRAJSKA ENOTA JE GRADILA CESTO V ZASAVJU

Dolgh sedemdeset let so poslušali Zasavci:

„Dobili boste cesto! Cesta bo... Letos, 20. septembra pa je bila cesta res dograjena. Zahvala gre enotom Jugoslovenske Ljudske armade. Mat nimam ta bila tudi

»Bilo je v začetku oktobra...“

»V času močnega deževja, kaj ne?“ ga prekinem,

»Da. Dobili smo telefonsko obvestilo, da je narasla Kokra na Jezerskem, porušila dva mostova in da je nevarnost za predvorski most. Porušena mostova in drevje, ki ga nosila derota voda, lahko pritisne na opornike... skratka: nevarnost za nesrečo, ki jo je treba preprečiti. Okrog 22. ure je bil alarm. Hiheli smo. Pri ogroženem mostu smo se spoprijeli...“

stečem naprej. Potem opazim redne nebo. Požar. V Dijaškem domu je izbruhnil ogenj. Bil sem med prvimi, ki smo začeli reševati otroke.“

»Strel vas je torej opozoril na nevarnost?“

»Vojašnica je oddaljena od Dijaškega doma nekaj sto metrov in stražar je bil prvi, ki je opazil plamen. Izstrelil je opozorilni naboj. To noč je bil dežurni oficir kapetan Sekula Djingić, ki je dal takoj znam za alarm. Vojaki so v nekaj minutah pritekli do gorenjskega doma, opremljeni z vsem potrebnim za reševanje.“

»In kako je potekalo reševanje?“

»Ker je gorela streha, su vojaki najprej naredili varnostni obroč okrog Dijaškega doma. Hkrati so začeli reševati otroke, posteljino in ostali inventar. Zaradi ozkih lesenskih stopnic je bilo reševanje naporno. Kasneje so prihitali na pomoč skoješolski in kranjski gasilci. Zajasno je bilo jediti, kako su dečki in šeklice tekali v spalnih trnjih in nosili v rokah, kar so v nagibu utegnili pobrali. Izhali smo jih po sobah, hodnikih, povzd. Pri reševanju je bilo nekaj vojakov izloženih ranjenih zaradi eksplozij. Bili so poškrovvalni. Izpolnjevali so svojo dolžnost. Svojim reševanjem so precej zmanjšali škodo, ki ju je povzročil požar.“

ZEMELJSKI PLAZ PRI TRŽIČU

»Naša vojaška enota je pomagala pri gradnji športnega igrišča v Tržiču. Je delal kapetan I. st. STEVO VIGNJEVIĆ. «To omenjam zato, da opoziram, da naše sodelovanje s prebivalstvom ni zato samo na intervenciji v primeru elementarnih nesreč, temveč je redno in predstavlja eno osnovnih nalog vojaške vzgoje. Vojaki prihajo iz ljudstva in to vez je treba ohraniti in postabljati prav tako, kot smo jo poglabljali v letih narodnoosvobodilne vojne. Zanimalo vas reševalna dela, ki smo jih opravili pri zemeljskem plazu v Tržiču, kajne?“

»Res, zanimalo me.«

»Tiste dnevi sem se zlutoraj pojal z avtobusom iz Tržiča v Križe. To je moja službena pot. Padal je dež pomešan s snegom. Čeprav stanujem v bližini, kjer se je zemlja udria, še nisem opazil niti sumljivega v času, ko sem eden.

Med 7. in 8. uro pa je nedanoma klical komandir tržičke postaje LM in telefončno prosil za pomoč. Z vojaki, opremljenimi s krampi in loptami, smo odhiteli v Tržič. Začelo se je reševanje pod nadzorstvom strokovnjakov. Delali smo 48 ur. Zemlja je bila razmočena, blata. Vreme slablo. Veda je naravnala. Nekaj vojakov je pri delu padlo v Bistrice. Kralili smo jih. Odmetavali so zemljo s plazu v Bistrico, da jo je voda sproti odnala, ker je grozila nevarnost, da so ob bregova spojila. Treba je bilo preprečiti, da bi zajezjena voda ne povplavila doline in tako povzročila večje škode.

Vojaki so delali v skupinah: eni so reševali dake z žage, drugi so se spoprijeli s piščom, treći so kopali Bistrici novo korito. Čeprav je bila škoda velika, mislim, da bi bila neprimereno vetrja brez naše pomoči.“

Bilo je nekaj letnih srečanj pred Dnevnim republike, v času, ki je najbolj priemerne za razmišljjanje o tem, kaj nam pomeni JUGOSLOVANSKA LJUDSKA ARMADA. — S. Skrabec

Gorski veteran Joža Cop je velik prijatelj vojakov-planinov.

SAMO EN ČEŠNJEV CVET

Mitja ni mogel več vleči nog za seboj, volja je splahnela. Ce bi bil Tone živ, bi ga najbrž vlekel dalje s svojim vlijudnim »pojdij, tovariš Mitja«. Tako pa mu je Crt, ki je bil ravno tako utrujen, samo sanjavo dejal: »Daj no, Mitja – minila bo zima, pomlad bo prišla, ni več daleč!« – »Hudič bo pomladil.« – »Pa se usedi v sneg ali pa kam zavlecici, se obregne obeni Janez. – Ali pa se kam zavlecici – tudi drugi so se že. Saj se ti tako ne da, da bi se tolkel, prekleti!«

In tako Mitja zaostaja, korak za korakom, tudi drugi zaostajajo, nekdo jih prehitete; komandir, komandan, komisar spodbujajo: »Dajmo, fantje, ne zaostajati, bo spet kaj narobe...« Toda gredo dalje, Mitja pa zaostaja in vecer se bliža, kar na vsem lepem prihaja, gozdovi se spreminjajo v široke ploskve, doline postajajo mračne, nebo sivkasto, zarja zamira... Mraz začenja se huje pritiškati, ko kdajkoli prej. In tam, desno, čez kotlino pod gozdovimi zabrili lučka v oknu, zabri kakor nalaže ravno tisti trenutek, ko se Mitja ozre v tisto stran. »Mene vabi, zavaja. Ne, ne grem. Potem nikdar več ne dohitim brigade, divizije, vsi pojde mimo mene...« Toda noge govore drugače, še najbolj pa vsa utrujenost: in lačen je, lačen. In prespati bi se moral. In hiša je čedalju bliže, bliže, tako domačata kmečka hiša, kakor je mogla biti pred vojno le domača hiša v Krafkovem, Da, v Krakovem, v Ljubljani, ob Ljubljani, blizu vonjavih trnovskih vrtov.

Sedi pri peči, bolšič po ljudeh, ki so zbegani, česar pa ne kažejo, le redki besedi postanejo. »Ti ne greš z drugimi?« vpraša gospodar. Cez dan je bila v hiši večja skupina, tam si ni mogel nič, zdaj bi ti ljude radji mir... nič ne ves, kdaj pridržijo Nemci, lahko odpeljejo še nje.

»Pojdem, le odpočil bi se rad. Ne morem več, posedam po snegu. Ogrevjem se, nege si oddahnemo... lačen sem, mleko bi rad...« Mleka. Spomni ga nekdanjih časov, mlekarice, ki so po Ljubljani na cizah prevažale mleko po hišah, zgodaj zjutraj. »Dobro jutro, danev imamo pa že...« Vedno so kaj povedale, mati je govorila z njimi, z vsakomer je znala poklepeti. Potem je pripravljala belo kavo, vsakdo je dobil zraven koga kruha, kadar so ga pač imeli. Kruh je sama mesila, je rekla, da se precej prihrani.

»Daj mu mleka,« se sliši gospodarja, toda njegov glas se spreminja v glas njegovega očeta, ki se je ravnokar vrnil od zunaj.

– Ne vidis, da je spis?« reče gospodinja, a tudi njen glas se spreminja v glas njegove materje nekje v Krakovem in hiša se spreminja v glas krakovske vse je nekje daleč. Le ne razume, zakaj je mati rekla že, namesto se. Ker bela kava ali mleko se pije zjutraj. Seve, mleko tudi zvečer, seve – pač kakor je.

– Mleko sem ti prinesla, daj, pojga ga...« Dotakne se ga z roko, ga prebuja. Glava mu zanika, rahlo odpre oči, jo pogleda, ne prepozna; pač vidi materin obraz.

– Spati,« dahne.

– Mleka daj prej.«

– Spati,« dahne znova.

Vseji mu nekaj pozirkov mleka, spije ga kar med dremanjem, se potlej toplo nasmehne, ponovi predano: »Spati...«

– Pusti ga, ga menda ne boš metel pred prag? Ta ne more nikam mor več,« reče žena možu. Ta zmigne z rameni, se vdaja. Žena pa doda: »Jih menda ne bo še ponosči nosilo naokrog...«

Skopo uro kasnejno rahlo potrka na okno, ponovi. V sobi odrevenijo, čeprav vedo, da Nemci ne prihajajo tako – ponižno. Gospodar pogleda po specem Mitju, ki se je bil zleknil kar po klopi. Tudi gospodinja se ozre, potlej se pogledata. »Pojdi, povpraša!«

Gospodar se obotavlja, trkanje se ponovi, potem gospodar vendar stopi v vežo, do duri: »Kdo je?«

– Odprite,« zaprosi od zunaj. »Slovenska zgubljena duša.« Gospodar osupne. Ni vajan takih odgovorov. Zagodnja nejevoljno:

– Kakšna... zgubljena – kdo pa je to?«

– Odprite, jo boste videli.«

In potem vstopi Matija, prepoten po obrazu, vse visi z njega, s puško vred, z granatami za pa-

som, še veliki nahrbnik na pleču se je pobesil. »Dober večer vsem, že ste sami domači... naši slovenski ljudje.« Gre dalje, v sobo, ki so vanjo duri odprtne, ko da prihaja domov, snema kapo, ko je puško že prej držal v rokah, motno pogleda po ljudem, obstane, ko zagleda vojaškega človeka na klopi pri peci, spoznava partizana. »Dober večer vsem,« pozdravi znova. »Oh, saj že nekdo čaka name?« Nasmehne se gospodinji, vsem, dvema dekletoma, fantiču, ki zvedava strmi vanj.

Mitja pogleda natančne spečega, ob izbi. »Oh, Jezus – saj je res Mitja, ta nesrečnik, zguba...« Domači ga osuplo pogledujejo, samošovo se jim zdi, do-

mem, zakaj se vam ni dalo, da bi se šli z njimi. A kaj hočemo, nekdo mora tudi to... ne?«

– Da to se ni minilo,« zamrši gospodar, pogleda ženo, dekleta. »No, pa naj ti bo! Kar premora, najdel se boš, potlej pa...«

– Prebudil ga bom,« pomigne z glavo na Mitja. »Ce bo le mogel, pojdevala dalje, za brigado.«

– Le kam boš zdaj hodil, ponodi se izgubita, reče ena od deklet. »Pa jutri se pred dnem. Ponodi jih menda ne bo sem?«

– Pogleda jo, prikupna je, v očeh se ji zasvetlita, pogleda jo še enkrat, hoče se prepričati, če velja njemu. Potlej gre buditi Mitja, za rokav ga stresa, za glavo, toda

sem. A ne? Ampak da odkrito povem, bizelekega sem presneto malo popil. Sem radoveden, kako bo v Slovenskih goricah, tam neki imajo dobro vino, kakršnega, najdel se boš, potlej pa...«

– Prebudil ga bom,« pomigne z glavo na Mitja. »Ce bo le mogel, pojdevala dalje, za brigado.«

– Clovec bi te kar naprej poslušal,« reče gospodinja. »Najdel se boš, pa koj počivat, da boš jutri čimzgodnejši. Ni da bi se z Nemci šali, veš!«

– Ne, to pa bog obvar. Vedno sem rekel: žensko pusti čimdile pri miru, žvepljenje še daje. Svabe pa splet veden. A kaj, saj nismo mi riniši tja. Kje pa! Imamo vsego dovoj, se bodo pa otroci po šolah manj učili o sebi, mislim o domovini. Ce pa je že prišel sem, ga moramo zapediti od tod, a ne? Zemlja je naša že pol drugo tisočletje, kot pravi zgodovina. No – to je že lep čas! Imamo pravico do nje, dolžnosti pa tudi, da jo branimo, če pa so nam jo že vzeli, jo moramo čevoboditi, potlej pa spet orat domov, a ne?«

Naje se, povleče tisti svoj dimček, kot pravi, na mleko in na kos kruha, ki so ga še nekje našli, popije vrč jabolčnika, jih še pove nekaj, in se kar naprej nekoliko pose z očmi na Lizi; na tisti, ki je tako dobra do njega in ki se kar naprej smeji njegovim, ki jih razdira, še celo, ko se nekoliko sprosti. Vmes prioveduje o bojih, celo o pesniku Kajuhu prioveduje, ki da je bil »človek iz Soštanja doma, pa je ko nalaže, čisto nalaže nad svojim rodnim domom padel; dekletu, tej Lizi, prioveduje, zares prav prioveduje nekaj njegovih pesmi, ki si jih je zapomnil z raznih mitingov; in čudo se je pokazalo, kako je dobro, če ima človek tak spomin; stoji sredi sobe, ko da je na odru, pred ljudmi, prioveduje na svoj podmolski način, z mehko doleniččino, segajočo v srca, o dekletu, ki naj prinese češnjev cvet »samo en cvet...«

– No, pa si napravi tačas za en dim, kot pravis,« meni gospodar in od nekod natresne nekaj drobirja na dlan.

– Čudovito, gospodar, in tudi vi ste čudovit človek, le verjmite mi. Nisem zmanj vedno rekel: z našim – slovenskim človekom, pa naj bo od kederkoll, se lahko vedno pogovori.« Našmeje se ob spominu: »Na Paškem Kozjaku – tudi tam smo že hodili – je rekla mati: Utana, Utana – hela je reči Vitanje. In tu dol, na kartah pravijo, da piše Zavodnje, ljudje pa Zavodna, dol dol pri nas pišemo Ribična, vasi pa rečejo Rajbričica. A ni to fletno?«

Povod na Slovenskem se lahko kaj naučiš. No, sem prav radoveden, kako bo na Koroškem. Ko tu opravimo, pojdem koj, ki na Koroško, naši politiki in Ceka in Glavni štab so sila nepotrežljivi, vse bi radi na en dan. Hja, pa opravi, če moreš, preklemamo, smo še kar hitro prišli od Sotle

brodušen, niti ne tako utrujen kot speci. »Gospodinja, mati, mleka mi boste dali, mrzlega, če imate, odznejal bi se rad, umiram od že. In vi, gospodar, mi boste dali nekaj žganja, čisto prazno steklenico nosim s seboj, pa mi se to povejte, če je že dolgo, kar je slovenska vojska šla tod mimo, in kam jo je mahnila?«

– Kristus,« zastoka vredre gospodinja ob tej brbravosti, »besa vsega bi ti ne hotel. Od kod si se pravzaprav vzel?«

– Od kod, ha! Veliko nalogu so mi naložili, sem jo dobro opravil, zamujal se nič, ampak – preklet, no, naše brigade so že take – ne vzdržijo in ne vzdržijo dolgo na istem kraju, kar naprej si prebramo, že od Sotle sem, od Hrvatske meje, da ne rečem iz Belih krajinc, tam pa tudi nismo bili dolgo. Kakor se nam kje nekliko bolje godi, že komanda...«

Tu nam pa še Svali nekliko pomagajo, da smo hitrejši, ne spati ne jesti ne utegnemo, presesto nazaj... Nenadoma se zasmeje. »Kaj me tako osuplo glede? Včasih sem bil fejst fant, zaprmejši da, kaj hočemo – popotovanje človeka zdela. No, dekleta, a bo kaj z mlekom? Atemalo jabolčnika še imate in na žganjčke ne pozabite, pa tudi srečec tobaka bi se privileg. Imam lep pipico, če ga premoretate kaj več; če pa ne – no, si ga bom pa v papir zavil, da bo le en dimček...«

– Od kod, ha! Veliko nalogu so mi naložili, sem jo dobro opravil, zamujal se nič, ampak – preklet, no, naše brigade so že take – ne vzdržijo in ne vzdržijo dolgo na istem kraju, kar naprej si prebramo, že od Sotle sem, od Hrvatske meje, da ne rečem iz Belih krajinc, tam pa tudi nismo bili dolgo. Kakor se nam kje nekliko bolje godi, že komanda...«

Tu nam pa še Svali nekliko pomagajo, da smo hitrejši, ne spati ne jesti ne utegnemo, presesto nazaj... Nenadoma se zasmeje. »Kaj me tako osuplo glede? Včasih sem bil fejst fant, zaprmejši da, kaj hočemo – popotovanje človeka zdela. No, dekleta, a bo kaj z mlekom? Atemalo jabolčnika še imate in na žganjčke ne pozabite, pa tudi srečec tobaka bi se privileg. Imam lep pipico, če ga premoretate kaj več; če pa ne – no, si ga bom pa v papir zavil, da bo le en dimček...«

Tu nam pa še Svali nekliko pomagajo, da smo hitrejši, ne spati ne jesti ne utegnemo, presesto nazaj... Nenadoma se zasmeje. »Kaj me tako osuplo glede? Včasih sem bil fejst fant, zaprmejši da, kaj hočemo – popotovanje človeka zdela. No, dekleta, a bo kaj z mlekom? Atemalo jabolčnika še imate in na žganjčke ne pozabite, pa tudi srečec tobaka bi se privileg. Imam lep pipico, če ga premoretate kaj več; če pa ne – no, si ga bom pa v papir zavil, da bo le en dimček...«

Tu nam pa še Svali nekliko pomagajo, da smo hitrejši, ne spati ne jesti ne utegnemo, presesto nazaj... Nenadoma se zasmeje. »Kaj me tako osuplo glede? Včasih sem bil fejst fant, zaprmejši da, kaj hočemo – popotovanje človeka zdela. No, dekleta, a bo kaj z mlekom? Atemalo jabolčnika še imate in na žganjčke ne pozabite, pa tudi srečec tobaka bi se privileg. Imam lep pipico, če ga premoretate kaj več; če pa ne – no, si ga bom pa v papir zavil, da bo le en dimček...«

Tu nam pa še Svali nekliko pomagajo, da smo hitrejši, ne spati ne jesti ne utegnemo, presesto nazaj... Nenadoma se zasmeje. »Kaj me tako osuplo glede? Včasih sem bil fejst fant, zaprmejši da, kaj hočemo – popotovanje človeka zdela. No, dekleta, a bo kaj z mlekom? Atemalo jabolčnika še imate in na žganjčke ne pozabite, pa tudi srečec tobaka bi se privileg. Imam lep pipico, če ga premoretate kaj več; če pa ne – no, si ga bom pa v papir zavil, da bo le en dimček...«

Tu nam pa še Svali nekliko pomagajo, da smo hitrejši, ne spati ne jesti ne utegnemo, presesto nazaj... Nenadoma se zasmeje. »Kaj me tako osuplo glede? Včasih sem bil fejst fant, zaprmejši da, kaj hočemo – popotovanje človeka zdela. No, dekleta, a bo kaj z mlekom? Atemalo jabolčnika še imate in na žganjčke ne pozabite, pa tudi srečec tobaka bi se privileg. Imam lep pipico, če ga premoretate kaj več; če pa ne – no, si ga bom pa v papir zavil, da bo le en dimček...«

Tu nam pa še Svali nekliko pomagajo, da smo hitrejši, ne spati ne jesti ne utegnemo, presesto nazaj... Nenadoma se zasmeje. »Kaj me tako osuplo glede? Včasih sem bil fejst fant, zaprmejši da, kaj hočemo – popotovanje človeka zdela. No, dekleta, a bo kaj z mlekom? Atemalo jabolčnika še imate in na žganjčke ne pozabite, pa tudi srečec tobaka bi se privileg. Imam lep pipico, če ga premoretate kaj več; če pa ne – no, si ga bom pa v papir zavil, da bo le en dimček...«

Tu nam pa še Svali nekliko pomagajo, da smo hitrejši, ne spati ne jesti ne utegnemo, presesto nazaj... Nenadoma se zasmeje. »Kaj me tako osuplo glede? Včasih sem bil fejst fant, zaprmejši da, kaj hočemo – popotovanje človeka zdela. No, dekleta, a bo kaj z mlekom? Atemalo jabolčnika še imate in na žganjčke ne pozabite, pa tudi srečec tobaka bi se privileg. Imam lep pipico, če ga premoretate kaj več; če pa ne – no, si ga bom pa v papir zavil, da bo le en dimček...«

Tu nam pa še Svali nekliko pomagajo, da smo hitrejši, ne spati ne jesti ne utegnemo, presesto nazaj... Nenadoma se zasmeje. »Kaj me tako osuplo glede? Včasih sem bil fejst fant, zaprmejši da, kaj hočemo – popotovanje človeka zdela. No, dekleta, a bo kaj z mlekom? Atemalo jabolčnika še imate in na žganjčke ne pozabite, pa tudi srečec tobaka bi se privileg. Imam lep pipico, če ga premoretate kaj več; če pa ne – no, si ga bom pa v papir zavil, da bo le en dimček...«

Tu nam pa še Svali nekliko pomagajo, da smo hitrejši, ne spati ne jesti ne utegnemo, presesto nazaj... Nenadoma se zasmeje. »Kaj me tako osuplo glede? Včasih sem bil fejst fant, zaprmejši da, kaj hočemo – popotovanje človeka zdela. No, dekleta, a bo kaj z mlekom? Atemalo jabolčnika še imate in na žganjčke ne pozabite, pa tudi srečec tobaka bi se privileg. Imam lep pipico, če ga premoretate kaj več; če pa ne – no, si ga bom pa v papir zavil, da bo le en dimček...«

Tu nam pa še Svali nekliko pomagajo, da smo hitrejši, ne spati ne jesti ne utegnemo, presesto nazaj... Nenadoma se zasmeje. »Kaj me tako osuplo glede? Včasih sem bil fejst fant, zaprmejši da, kaj hočemo – popotovanje človeka zdela. No, dekleta, a bo kaj z mlekom? Atemalo jabolčnika še imate in na žganjčke ne pozabite, pa tudi srečec tobaka bi se privileg. Imam lep pipico, če ga premoretate kaj več; če pa ne – no, si ga bom pa v papir zavil, da bo le en dimček...«

Tu nam pa še Svali nekliko pomagajo, da smo hitrejši, ne spati ne jesti ne utegnemo, presesto nazaj... Nenadoma se zasmeje. »Kaj me tako osuplo glede? Včasih sem bil fejst fant, zaprmejši da, kaj hočemo – popotovanje človeka zdela. No, dekleta, a bo kaj z mlekom? Atemalo jabolčnika še imate in na žganjčke ne pozabite, pa tudi srečec tobaka bi se privileg. Imam lep pipico, če ga premoretate kaj več; če pa ne – no, si ga bom pa v papir zavil, da bo le en dimček...«

Tu nam pa še Svali nekliko pomagajo, da smo hitrejši, ne spati ne jesti ne utegnemo, presesto nazaj... Nenadoma se zasmeje. »Kaj me tako osuplo glede? Včasih sem bil fejst fant, zaprme

STAR IN NOVEC

Prijazna vas, vredna spretnega slikarskega čopica, ki je bila razstavljena po prisotni rebrji, je bila že od začetka na partizanski strani. Pravim - že od začetka!

Toda vojna se je zavlekla, vse se je čudno spremenjalo in zapletalo. V župnišču so na skrivaj zahvali prihajali neki tuji ljudje. In tako se je začelo drobiti tisto, kar so prvi uporniki spravili skupaj. Taka je bila pač ta vojna: kakršne so bile v nekem kraju okoline, tako se je potem vse sukalo.

V župnišču ob cerkvi je zrasla belogardistična postojanka. Vanjo so se zdaj stekali domači kmečki fantje, ki so se balli za zemljo, ki so poslušali zastrupljače kaplavne pride, ki si je tudi pripravil pištolo, da bi branil vero! Le nekaj njihovih poveljnikov je bilo uvoženih.

Vasi, v kateri so se partizani počutili prej kot doma, so se sedaj morali ogibati na daleč. Nekej najbolj privrženih partizanskih sodelavcev so našli tiste dni pobitih in tako so obsojena le še redki vaščani ostali trdn partizanski zaveznički. Sicer so bili z dušo in srcem še na partizanski strani, toda strah pred belogardističnimi nasilniki, sosedsko in sorodstvene vezi, glasovi iz župnišča, ozkorčna zagrizenost v svoje njive in travnike - vse to je ljudi begalo, strašilo in jih hromilo, tako da so se začeli zapirati vase. Nikomur več niso prav zupali...

x x x

Stari Drenovec pa se ni dal. Več ali manj je bil samotna duša, a še vedno je bil trdna in zanesljiva uporniška osebnost. Ni došlo govoril. Tiko, skrivaj, a ne prestano je zbiral poročila, zaseval vse, kar se je dogajalo, zbiral še bolj potihi hrano in vse to pošiljal terencem, ki so se ostali nad njihovo gmajno. To jim je dostavil takrat, kadar je kaj vozil navreber, ali pa, ko se je z njimi sestajal ponoc v hlevu. Pod jaslini je imel skopano luknjo, v kateri je skrival vse, kar ni smelo videti vsako oko, to je vse od letakov do sanitetnih potrebščin, ki mu jih je nečakinja pošljala iz Ljubljane. Ni mu bilo lahko in nikoli ni vedel, kdaj se za njim pasejo kakšne neverne oči, vendar ni odnehal...

Bil je poznojenski vašer...

Po vsej vasi je bila že temna, le spodaj, po dolini je sem in tja migljala kakšna redka luč. Takrat so se iz župnišča usule temne postave. Stevilne in grozeče! Sredi noči! Kamo se bo zagnala ta črna, nemirno in tiko se zvijajoča kada?

Pognala se je proti Drenovčevi hiši. Postave so se naglo razsule okoli nje! Tudi okoli hleva so se postavile in poskrile. Tedaj je nekdo zaropotal po vrati! Ker

Od takih ljudi, ki so pozabili biti ljude?!

Ceprav nerad, jim je v edgovor zagordnjal:

-Kje pa naj bi bil? Vse dni garm kot živina!-

S slabu prikrito pretnjo ga je zbrzel poveljnik:

-Ne počneš nič drugega, a?!

-Le kaj naj bi še, jaz-stari in in utrujen človek? - se je sprene-

-Saj veš, zakaj smo prišli?!

Besede so padale, kot bi sekal z blidom.

Drenovec pa ni nič rekel, le z rameni je rahlo skomizgnil.

Najbljžji se je naglo stegnil in ga tako usekal po glavi, da se je nagnil k steni.

-Ali zdaj veš, svinja partizanska!

Drenovec je samo priklimal, kot bi hotel reči, da ve za njihovo eurovost, in sedel. A oni mu tega niso dovolili:

-Stoj, če govoris z nami!

Tisti, ki ga je udaril prej, ga je zdaj brenil v zadnjico.

-Zdaj pa še tole: suhih gril se ne moremo pogovarjati! Primesa nam žganja! -

Pogoljne glave so se zarezale tem besedam in prvi je staremu že potiskal v roke stečlenico.

-Zgani se! In hitro!

Drenovec se je zdaj prvi uprl.

-Saj nismo nič pri hiši!

-Tako? Za nas ni, za bandite pa vedno, kaj?! - se je zadrl nanj surovež. -Ne laži in naglo prinesi!

-Lahko vam prisrežem, da nismo niti kapije... -

Drenovec je začudeno pogledal vanj, kot da ne verjame tej nalogi, in zinil:

-Saj to bi vendar predolgo trajalo!

Oficir je zamahnil z roko in odločno odsekal:

-Naj te to nič ne skribi! Koliko časa potrebuješ, da bo kuhanio prvič?

Drenovec se je popraskal za ušesom in rekel:

-Manj kot uro ne bi mogel!

-Zakuri! To ti bo pomagalo!

je revnili belec.

Potem so odropotali spet gor v hišo, spodaj v kleti pa se je gospodar mučil skuho. Ob njem je ostal le eden, ki ga je stražil, mu delal »druščino« in ga priganjal,

-Povej, Jože, je delal stari z banditi! -

-Je, - je pritrdiril ta. -Drenovec, bodi pameten! Kaj bi tajil.

Možak ni spregovoril.

Belčki so bili že neučakani:

-Zdaj pa le naglo. Govoril.

Vmes so si nalivali žganje in ga pili kar iz vinskih kozarcev. Z mize je teklo, da je difalo po vsej hiši in še ven.

Tisti, ki je bil v kleti, pa je prinašal od tam nove stečlenice zažganega in na hitro kuhanega žganja.

Starci je molčal...

Zaradi popitega žganja, zaradi namena, s katerim so prišli, so nad seboj zgubili oblast. Kdor je imel, se je vtaknil v Drenovca. Ce ni mogel svrati od bližu, je to poskušal od daleč. Tepli so sključenega in golorokega moža... In nato je vendar spregovoril:

-Toliko, da boste na jaenem! Kar veste, veste. Požrite še to, svinje! Ubijte me, požgite, če hočete, a mi smo zmenjeni za veselje!

Potem ni rekel nobene več. Sicer bi tudi skoraj več ne mogel, tako je bil že zdelan. A prosil bi jihlahko. Tega veselja pa jim ni privoščil.

Zastisaveci so uvideli, da se je možak držal tega, kar je res. Zdaj so mu veles:

-Dost! tega! Ven, pred hiso se spravi!

Dobro je vedel, kaj hočeo, da bi bilo videti, kot da je bil utreljen na begu. Cisto se je zavedal, toda bolečin v tej napetosti ni čutil - in splazil se je pred hišo, zakaj hoditi ni mogel več.

x x x

Med pijanimi glasovi je podlilo... Enkrat, dvakrat...

Drenovec je oblečal pred durmi, pijane postave pa so se odmajale po poti tja proti župnišču.

Ivan Jan

-Zdaj je še nesramen povrh!

Eden ga je začel pretepati in mu pri tem pijušnil v zgubanjeni obraz motno žganje, ki je difalo po začganem. Pri kuhi je moral kuriti močnejše, kot je bilo občajno. A oni so pili kar take in se toplega. Vendar so se pritoževali:

-In kakšno žganje nam kuhaš... Pa še lažeš zraven, pes banditski!

To, da ga je oni spodaj prigajjal, naj naloži več, da bo prej kuhan, tega je bil kriv tudi Drenovec.

Tepli so ga, dokler je mogel stati...

-Kdo iz vasi je še v zvezi s partizani?

-Kaj me sprašujete, če vse veštel-

Drenovcu je bilo zdaj vseeno in s pretepanjem so v njem izvrali samo še večjo trdrovratnost in upornost.

-Ce mislio, je bolje, da me pokončajo čimprej!

Poveljnik je zdaj potisnil preden preklastega fanta, ki je bil oblečen v umazanozeleno uniformo:

-Da bo šlo laže!... Tegale si oglej! - je silnili oficir in prečeč čakal, ledaj in kaj bo starec začel govoriti.

Drenovec in fant sta se spogledala.

-Saj to je skorajšnji partizan Matizovčev Jože!

Mož se je samo čudil, ni črnil ne črne ne bele in samo privikoval je. Fant je vedel samo to, da je on v zvezi s partizani. Ostale podrobnosti so prikrivali tudi njemu. Zakaj naj bi vedel več, kakor je bilo potrebno!

-Povej, Jože, je delal stari z banditi! -

-Je, - je pritrdiril ta. -Drenovec, bodi pameten! Kaj bi tajil.

Možak ni spregovoril.

Belčki so bili že neučakani:

-Zdaj pa le naglo. Govoril.

Vmes so si nalivali žganje in ga pili kar iz vinskih kozarcev. Z mize je teklo, da je difalo po vsej hiši in še ven.

Tisti, ki je bil v kleti, pa je prinašal od tam nove stečlenice zažganega in na hitro kuhanega žganja.

Starci je molčal...

Zaradi popitega žganja, zaradi namena, s katerim so prišli, so nad seboj zgubili oblast. Kdor je imel, se je vtaknil v Drenovca. Ce ni mogel svrati od bližu, je to poskušal od daleč. Tepli so sključenega in golorokega moža... In nato je vendar spregovoril:

-Toliko, da boste na jaenem! Kar veste, veste. Požrite še to, svinje! Ubijte me, požgite, če hočete, a mi smo zmenjeni za veselje!

Potem ni rekel nobene več. Sicer bi tudi skoraj več ne mogel, tako je bil že zdelan. A prosil bi jihlahko. Tega veselja pa jim ni privoščil.

Zastisaveci so uvideli, da se je možak držal tega, kar je res. Zdaj so mu veles:

-Dost! tega! Ven, pred hiso se spravi!

Dobro je vedel, kaj hočeo, da bi bilo videti, kot da je bil utreljen na begu. Cisto se je zavedal, toda bolečin v tej napetosti ni čutil - in splazil se je pred hišo, zakaj hoditi ni mogel več.

x x x

Med pijanimi glasovi je podlilo... Enkrat, dvakrat...

Drenovec je oblečal pred durmi, pijane postave pa so se odmajale po poti tja proti župnišču.

Drenovec je zrasla belogardistična postojanka. Vanjo so se zdaj stekali domači kmečki fantje, ki so se balli za zemljo, ki so poslušali zastrupljače kaplavne pride, ki si je tudi pripravil pištolo, da bi branil vero! Le nekaj njihovih poveljnikov je bilo uvoženih.

Toda vojna se je zavlekla, vse se je čudno spremenjalo in zapletalo. V župnišču so na skrivaj zahvali prihajali neki tuji ljudje. In tako se je začelo drobiti tisto, kar so prvi uporniki spravili skupaj. Taka je bila pač ta vojna: kakršne so bile v nekem kraju okoline, tako se je potem vse sukalo.

V župnišču ob cerkvi je zrasla belogardistična postojanka. Vanjo so se zdaj stekali domači kmečki fantje, ki so se balli za zemljo, ki so poslušali zastrupljače kaplavne pride, ki si je tudi pripravil pištolo, da bi branil vero! Le nekaj njihovih poveljnikov je bilo uvoženih.

Toda vojna se je zavlekla, vse se je čudno spremenjalo in zapletalo. V župnišču so na skrivaj zahvali prihajali neki tuji ljudje. In tako se je začelo drobiti tisto, kar so prvi uporniki spravili skupaj. Taka je bila pač ta vojna: kakršne so bile v nekem kraju okoline, tako se je potem vse sukalo.

V župnišču ob cerkvi je zrasla belogardistična postojanka. Vanjo so se zdaj stekali domači kmečki fantje, ki so se balli za zemljo, ki so poslušali zastrupljače kaplavne pride, ki si je tudi pripravil pištolo, da bi branil vero! Le nekaj njihovih poveljnikov je bilo uvoženih.

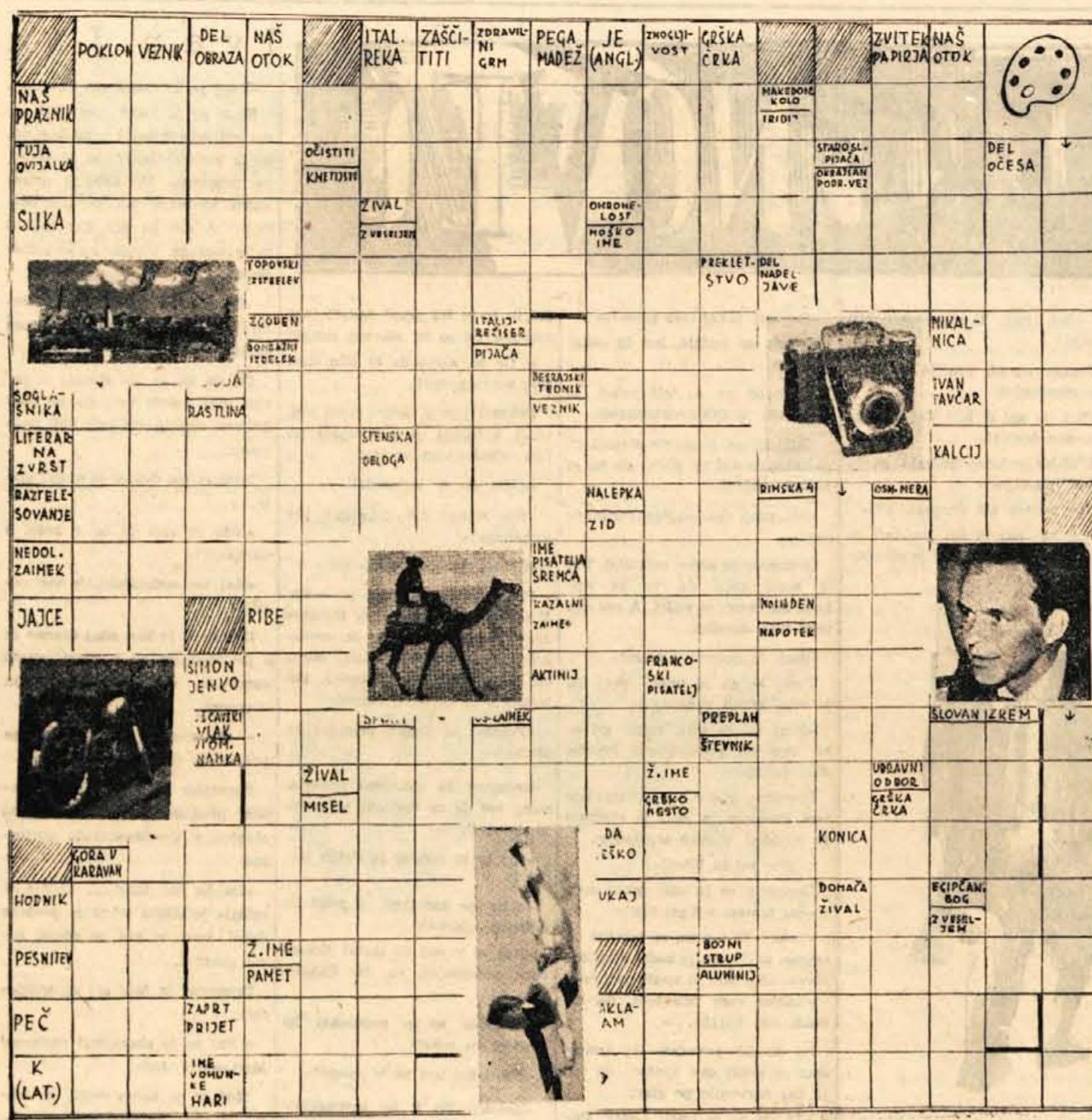
Toda vojna se je zavlekla, vse se je čudno spremenjalo in zapletalo. V župnišču so na skrivaj zahvali prihajali neki tuji ljudje. In tako se je začelo drobiti tisto, kar so prvi uporniki spravili skupaj. Taka je bila pač ta vojna: kakršne so bile v nekem kraju okoline, tako se je potem vse sukalo.

V župnišču ob cerkvi je zrasla belogardistična postojanka. Vanjo so se zdaj stekali domači kmečki fantje, ki so se balli za zemljo, ki so poslušali zastrupljače kaplavne pride, ki si je tudi pripravil pištolo, da bi branil vero! Le nekaj njihovih poveljnikov je bilo uvoženih.

Toda vojna se je zavlekla, vse se je čudno spremenjalo in zapletalo. V župnišču so na skrivaj zahvali prihajali neki tuji ljudje. In tako se je začelo drobiti tisto, kar so prvi uporniki spravili skupaj. Taka je bila pač ta vojna: kakršne so bile v nekem kraju okoline, tako se je potem vse sukalo.

V župnišču ob cerkvi je zrasla belogardistična postojanka. Vanjo so se zdaj stekali domači kmečki fantje, ki so se balli za zemljo, ki so poslušali zastrupljače kaplavne pride, ki si je tudi pripravil pištolo, da bi branil vero! Le nekaj njihovih poveljnikov je bilo uvoženih.

Toda vojna se je zavlekla, vse se je čudno spremenjalo in zapletalo. V župnišču so na skrivaj zahvali prihajali neki tuji ljudje. In tako se je začelo drobiti tisto, kar so prvi uporniki spravili skupaj. Taka je bila pač ta vojna: kakršne so bile v nekem kraju okoline, tako se je potem vse sukalo.

Izidi ankete: »Izberite najboljše športnike Gorenjske»

Lep odriv, dolg skok in ...

Deset najboljših: Pečar, Teran, Petrič, M. Ankele, Kocmür, Jemc, M. in I. Tolar, Šumi in P. Brinovec

Tako kot prejšnja leta, so se anketranci tudi letos težko odločili za deseterico najboljših. Med 97 odgovori (od tega jih je bilo že 10 nepravilnih, ker so bili v njih omenjeni športniki, ki niso z Gorenjsko) omenjajo anketranci kar 40 športnikov in naj bo konkolkor že, morda bi res vsak od njih zaslužil, da bi bil med najboljšimi. Zal pa je prostora samo za deset najboljših. In končno, vsak anketranc si je za svojega konjička izbral le neki določen šport, zato se tudi ni čuditi, če je nekdo prisodil prvo mesto Mihi Bajžiju,

(črni skoki); M. Tolar 211 in I. Tolar 165) sta dvojčki iz Podnartna skoraj ni mog reči, katera je boljša športnica; obe sta državni prvakinja; ena v smučarskih tekih, druga pa v atletskih tekih – seveda v disciplini mladiški, končno pa sta obe tudi odlični rokometaški in sta precej doprineli, da je Mladost postala jesenski republiški prvaci); Janez Teran, medtem ko je največ prvih mest (ocena 10 točk) dobil Marjan Pečar (65).

Za konec pa komu izmed anketrancev se je nasmehnila sreča. Letos je bilo nekoliko laže ugotoviti, kdo se je najbolj približal s svojimi odgovori rezultatu ankete. Se celo več jih je bilo z eno točko pa so dobili Kobilca (smučarki tek), Gajiot (atletika) in Norčič (nogomet). – Med vsemi 87 pravilnimi odgovori je bil vedno imenovan edino Janez Teran, medtem ko je največ prvih mest (ocena 10 točk) dobil Marjan Pečar (65).

eno točko pa so dobili Kobilca (smučarki tek), Gajiot (atletika) in Norčič (nogomet). – Med vsemi 87 pravilnimi odgovori je bil vedno imenovan edino Janez Teran, medtem ko je največ prvih mest (ocena 10 točk) dobil Marjan Pečar (65).
Kamna gorica (J. V.) – Na letosnjem rednem letnem občnem zboru DPD Svoboda Kamna gorica je bila dobra udeležba. Posebno razveseljivo je to, da je bilo med udeležencem precej mladine. Na občnem zboru so vsi funkcionarji društva dali obračun dela v preteklih sezoni, posebej pa gra omesti izčrpno poročilo predsednika. V njem je bila na vidnem mestu spodbuda za delo mladičev, ki naj bi se v večji meri vključili v vrata tega društva.

O nalogah komune in krajevne skupnosti pri otroškem varstvu

V nekaterih občinskih centrih kranjskega okraja so že imeli ustanovne skupščine. Stalne konference žena, ki postaja nova oblikovalna skupščina, dnešenem uveljavljajujo žena. Tako stalno konference pripravljajo tudi v Kranju, zato je bila predteklededen na pobudo OŠZD-a sejma komisije za organizacijo ustanovne skupščine, ki bo predvidoma 14. decembra letos.

Na seji, ki se je udeležila tudi tovarnišča Fanit Košir-Meta, urednica revije »Naša žena«, so podarili, najna prvi skupščini Stalne konference žena poročajo predvsem o sedanjem stanju in pomankljivosti v otroškem varstvu in vzgojni ustanovah kranjske

občine, o potrebah po teh, zavodilih ter o prehrani v otroških domovih. V razpravi naj bi udeleženci obdelali vprašanja vzgojnega dela v varstvenih ustanovah, materialne osnove in perspektivnega razvoja. Koristno bi bilo na tem mestu govoriti tudi o povzeti krajevnih skupščin z varstveno-vzgojnimi ustanovami in s starši v skrb za varstvo in vzgojoči otrok ter o vlogi gospodarskih organizacij pri finansiranju in materialni pomoči tem ustanovam. J. Z.

Prvikrat filmska predstava

Stefana gora (C. O.) – Torkov večer je bil za prebivalce Stefane gore še posebno pomemben. Vas je namreč doživelja prvo filmsko predstavo.

V okviru akcije za preprečevanje

DELO DRUSTVA PRIJATELJEV MLADINE

Društvo prijateljev mladine so na Koroški Beli ustanovili pred dobrim mesecem. Prva in glavna naloga DPM na Koroški Beli je prav gotovo, kako dobiti pristope za povečanje otroškega vrtača. Sedaj se marljivo skupaj z vsemi prebivalci pripravljajo na praznovanje krajevnega praznika - 16. decembra. Ob tej priložnosti bodo v Mojstrani pravljali predstave v bivši trgovini »Kolonijske« in s tem povečalo zmogljivost sedanja edine otroške, varstvene ustanove na Koroški Beli.

Vse kaže, da bo DPM dobiti prostore v bivši trgovini »Kolonijske« in s tem povečalo zmogljivost sedanja edine otroške, varstvene ustanove na Koroški Beli. Po podatkih sedaj stanuje na Koroški Beli več kot 80 družin, kjer sta oče in mati zapošleni v tovarni ali kje drugje in so otroci prepuščeni sami sebi.

nje prometnih nesreč si je Avtomoto društvo Cerkije izposodovalo več filmov in jih ta več posredovalo prebivalcem te vasice. Se posebej pozdravljamo akcijo domačega društva, ki je doseglo največ prometne vzgoje tudi za vaščane te gorske vase. Prav ljudje s takimi področji niso vajeni gostega prometa na naših cestah.

Za krajevni praznik

Zelo delaven je v Mojstrani tudi prizadeleni odbor za pravljivo 20. občinsko ljudske revolucije. Sedaj se marljivo skupaj z vsemi prebivalci pripravljajo na praznovanje krajevnega praznika - 16. decembra. Ob tej priložnosti bodo v Mojstrani pravljali predstave v bivši trgovini »Kolonijske« in s tem povečalo zmogljivost sedanja edine otroške, varstvene ustanove na Koroški Beli.

Vse kaže, da bo DPM dobiti prostore v bivši trgovini »Kolonijske« in s tem povečalo zmogljivost sedanja edine otroške, varstvene ustanove na Koroški Beli. Po podatkih sedaj stanuje na Koroški Beli več kot 80 družin, kjer sta oče in mati zapošleni v tovarni ali kje drugje in so otroci prepuščeni sami sebi.

Reševalci naše nagradne skandinavske križanke opozarjam, da je uredništvo za pravilne rešitve pripravilo tudi denarne nagrade, in sicer:

1. nagrada 3000 dinarjev
2. nagrada 2000 dinarjev,
3. do 5. nagrada po 1000 din.
6. do 9. nagrada po 500 din.

Uredništvo

Domača satira

Sola od večera do jutra

Prav ob zadnji ofenzivi, aprila 1944, so horde španskih falangistov, četnikov, Nemcev in drugih požgale tudi manjšo vasičko pri Cerknem. Pravzaprav je bilo večina hiš že drugič požgana. Obnovitvena zadruga je s pomočjo Pokrajinskega narodnoosvobodilnega odbora in komande mesta, ki je dala vso pomoč, takoj začela z obnovno. Nekaj mesecov potem je bilo že domači vse pod streho in domačini so se oprijeli pomladanskega dela, kot da se ni nič zgodilo.

To obnova pa je nekoga dne prisel pogledat neki član Pokrajinske NOO in neki drugi. Predsednik obnovitvene zadruge in referent za obnovu pri krajevnem narodnoosvobodilnem odboru sta jih spremljala in tolmačila, kako hitro so tekla dela in kaj bodo še naredili. Ponosno sta kazala nekatere hiše in pravila, kako so delali noč in dan, da so v rekordnem času pokrili zidovje, napravili strehe itd.

Predstavnik Pokrajinskega odbora pa ni bil nič kaj navdušen nad vsem tem. Ko so hodili od hiše do hiše, je pravil: »V Crnomlju bi to naredili dosti prej... Na Trnovem so tako hišo obnovili v nekaj dnevih in podobno.«

Nekaj kreplješi, mlajši fant, ki je med vesmi vzbujal pozornost, ko bila verna, se nikakor ni mogel spriznati s tem pojasnilom.

»Pa recimo da pride intendant in hoče kravo oziroma meso za partizano enot. Kmet se iznika. Kdo naj ga prisili, da bo dal kravo, mi iz KNOO ali on iz odbora OF?« je vprašal konkretno.

»Vsí pojide v partizane s kravo vred« je dejala neka ženica na klopi pri oknu. Vsí so se zasmajali, fant pa se je potuhnil in se del in vse mu je bilo jasno.

Takrat pa se je oni mahoma ustavil in jezno rekel: »No, kaj pa je ta stavba, nič mi niste povdali!«

Domačin pa je hudomušno odvrnil: »Oprostite, sinoč je še ni bilo, pojma nimam, kdaj so jo obnovili.«

ANEKDOTA

Brž po volitvah v narodnoosvobodilnem odboru v jeseni 1944 je bil pri Smodišu na Vojskem nad Idrijo zbor vseh novozvoljenih predsednikov in tajnikov teh novih organov. V večini so bile to žene, zakaj moški so bili v vojski. Tovarišica Lidija Sentjur je govorila o tem, kako naj odbori OF vnaprej opravljajo širše politične naloge, medtem ko naj bi gospodarske oziroma oblastne funkcije prevzeli narodnoosvobodilni odbori. Odbori OF naj bi se ne ukvarjali več z zbiranjem materiala za vojsko, s pobiranjem davkov, z obnovno požganimi hiš in podobno, marved naj bi vse to le politično podprli.

Neki kreplješi, mlajši fant, ki je med vesmi vzbujal pozornost, ko bila verna, se nikakor ni mogel spriznati s tem pojasnilom.

»Pa recimo da pride intendant in hoče kravo oziroma meso za partizano enot. Kmet se iznika. Kdo naj ga prisili, da bo dal kravo, mi iz KNOO ali on iz odbora OF?« je vprašal konkretno.

»Vsí pojide v partizane s kravo vred« je dejala neka ženica na klopi pri oknu. Vsí so se zasmajali, fant pa se je potuhnil in se del in vse mu je bilo jasno.

Včasih so avtobusi postajali kar na cestah. Danes ne smejo več. Ob cestah je treba urediti postajališča oziroma izgibališča. Pogosto opravijo ta dela vaščani brezplačno. Tako je tudi na Logu v Poljanski dolini.

MARJAN PEČAR

najbolj nevarnemu napadalcu nogometne enačnice Triglav iz Kranja, ali pa Stanetu Staretu, judoistu iz Kranja, ki si vse bolj utrjuje pot med reprezentante. Klub temu pa nista niti prvi, niti drugi med deseterico najboljših.

Verjetno bi imela letosnja deseterica nekoliko drugačen izid, če bi pri anketi sodelovali braliči z Jesenškega predela v večjem številu kot so, čeprav nekaj bistvenih sprememb ne bi bilo mogoč pričakovati.

In kaj je pokazala anketa: Naslov najboljšega športnika za leto 1961 je osojil Marjan Pečar (smučarski skoki) s 760 točkami pred Janezom Teronom (namizni tenis) 645, Dragom Petričem 534 (Drago je vsestranski športnik in zato v Kranju in okoli med mlađimi nadve priljubljen: je edilčen kosarkaš, rokometni in vaterpolist; četrtja je Majda Ankele s 496 točkami (državni reprezentantka v smučanju, razen tega igra rokomet pri rep. praviku Mladost in je tudi dobra atletinja); Janez Kocmür 400 (najhitrejši plavalec v Jugoslaviji); Božo Jemc 342 (smučarski skoki) in Fele (hokej na ledu), po

magal svojega brata Vlada, večkratno enačnike Triglava iz Kranja, ali pa Stanetu Staretu, judoistu iz Kranja, ki si vse bolj utrjuje pot med reprezentante. Klub temu pa nista niti prvi, niti drugi med deseterico najboljših.

Kamna gorica (J. V.) – Na letosnjem rednem letnem občnem zboru DPD Svoboda Kamna gorica je bila dobra udeležba. Posebno razveseljivo je to, da je bilo med udeležencem precej mladine. Na občnem zboru so vsi funkcionarji društva dali obračun dela v preteklih sezoni, posebej pa gra omesti izčrpno poročilo predsednika.

Vse kaže, da bo DPM dobiti prostore v bivši trgovini »Kolonijske« in s tem povečalo zmogljivost sedanja edine otroške, varstvene ustanove na Koroški Beli. Po podatkih sedaj stanuje na Koroški Beli več kot 80 družin, kjer sta oče in mati zapošleni v tovarni ali kje drugje in so otroci prepuščeni sami sebi.

Kamna gorica (J. V.) – Na letosnjem rednem letnem občnem zboru DPD Svoboda Kamna gorica je bila dobra udeležba. Posebno razveseljivo je to, da je bilo med udeležencem precej mladine. Na občnem zboru so vsi funkcionarji društva dali obračun dela v preteklih sezoni, posebej pa gra omesti izčrpno poročilo predsednika.

Vse kaže, da bo DPM dobiti prostore v bivši trgovini »Kolonijske« in s tem povečalo zmogljivost sedanja edine otroške, varstvene ustanove na Koroški Beli. Po podatkih sedaj stanuje na Koroški Beli več kot 80 družin, kjer sta oče in mati zapošleni v tovarni ali kje drugje in so otroci prepuščeni sami sebi.

Vse kaže, da bo DPM dobiti prostore v bivši trgovini »Kolonijske« in s tem povečalo zmogljivost sedanja edine otroške, varstvene ustanove na Koroški Beli. Po podatkih sedaj stanuje na Koroški Beli več kot 80 družin, kjer sta oče in mati zapošleni v tovarni ali kje drugje in so otroci prepuščeni sami sebi.

in kaj lahko postanejo žrtve all pa povzročitelj, pravljne nezadovoljstva. Vaščani so pobudo AMD Cerkije pravilno razumeli in so se po predvajjanju filma tudi pogovorili z instruktorjem. Ob začetku izrazili željo, da ta predstava ne bi ostala osamljena in da bi kaj kmalu spet dobili tak ali podoben obisk.

Za vasjo Dovje, kjer so se zbrali uporniki, odkrili spominško obeležje. — M.Z.

POJASNILO
V Glasu 20. novembra smo objavili »Sladkorne zgodobice«, kjer govorijo piseci tudi o »slilici iz Krop«. Pravilno bi se moral glasil »Sličica iz okolice Krop«. Sličica namreč omenva neko trgovino, vendar tu ni mišljena poslovalnicija, saj št. 1 trgovskega podjetja Orlovin v Kropu. — Toliko v pojasnilo. — Uredništvo

mali oglasi

prodam

Prodam 25 prm. suhih bukovih drv-cepanic. Cena 3.500 din. Nalož v oglašnem oddelku 4547

ostalo

Radiomehanika, sposobnega voditi delavnico, sprejmemo. Družinsko stanovanje zagotovljeno. Nastop službe takoj. Stanovanjska skupnost Skofja Loka 4548

Drevesa vseh vrst ima na zalogi drevesnica Baščelj 4570

Za silvestrovjanje isčemo glasbeni ansambel za hotel Evropo v Kranju. Ponudbe sprejema Delikatesa Kranj 4571

Restavracija Park in hotel Evropa v Kranju sprejmeta več sposobnih načinov, točajk in smažilko. Kandidati naj se osebno zglaše v upravi podelitja Delikatesa, Kranj 4572

objave

-POSLOVNI CAS TRGOVIN V DNEH DRŽAVNIH NOVEMBRSKIH PRAZNIKOV 1961:

v tork, dne 28. novembra, bo običajni poslovni čas, kot vsak delavnik, t. j. dopoldansko in popoldansko poslovanje.

v sredo, dne 29. novembra bodo zaprti vse prodajalne razen tistih, ki so odprte vse dni v letu (kot n. pr. kranjska Delikatesa ves dan in nova mesnica na Majstrovem trgu v Kranju dopoldne).

v četrtek, dne 30. novembra, bo poslovni čas kot običajno ob ne-

3445 300.800
43755 80.000
47125 40.000
52005 40.000
6 400
48266 40.400
5457 20.000
21587 40.000
27377 60.000
31007 100.000
36937 40.000
402497 2.000.000
48 2.000
68 800
88 800
96 800
218 3.000
19038 200.000
19708 60.000
79228 100.000
49 800
4239 20.000
6779 20.000
23409 60.000
62599 60.000
66249 40.000
56209 800.000

Srečke s končnicami	dobitek din so zadele	
00	1.000	
40	800	
09450	60.000	
44240	100.000	
49240	100.800	
223690	500.000	
413330	500.000	
171	5.000	
13301	60.000	
22311	40.000	
40411	60.000	
42331	80.000	
85611	80.000	
531191	1.000.000	
607651	4.000.000	
2	40	
27822	40.400	
956372	800.400	
73	800	
383	3.000	
693	10.000	
04	800	
064	3.000	
234	3.000	
06474	60.000	
13904	60.300	
35374	80.000	
39174	100.000	
74214	40.000	
15	1.000	
45	800	
95	1.000	
565	5.000	
23935	80.000	
34395	41.000	

Na Bledu sankaška proga

Pred kratkim je bil na Bledu sestanek sankaških športnih delavcev, ki ga je skliceala Zveza za telesno kulturo Slovenije. Sestanek so se udeležili predstavniki sankaških klubov z Jesenic, iz Bohinja in od drugod in sekretar Zveze za telesno kulturo Slovenije, Stane Lavrič ter predsednik Sankaške zveze Slovenije Edi Delopust. Namen sestanka je bil ugotoviti potek priprav za zimski program in se pogovoriti o gradnji novih sodobnih sankaških prog na Gorenjskem. Le-te so nujno potrebne za razvoj sankaškega športa pri nas, z njimi pa bi lahko konkurrirali tudi za evropsko mladinsko prvenstvo v letu 1963.

Pravih sankaških prog, ki bi ustrezale mednarodnim predpisom, pri nas nimamo. Tudi znanja proga Belvedere v Bohinju ni

zgrajena po obstoječih predpisih, ki zahtevajo 6 tol. 1200 m dolga proga, zaledeno in v krivinah dobro zavarovano z visokimi stenami. Strokovnjaki so že pregledali terene v Bohinju, v Kranjski gori in na Bledu. Ugotovili so, da je v ta namen nadavš primeren hrib Straža. Tu bi sankaška proga lahko potekala po sedanjem kolovozu. Načrti bodo kmalu pravljeni, težko pa bo zagotoviti 11 milijonov, ki bi bili potrebni za gradnjo.

Gradnja sankaške proge na Bledu ima precej prednosti pred drugo: Na Bledu je namreč pozimi ogromno neizkorisčenih prenovečnih zmogljivosti, ob

progi je že življenca, v bližini je vodovod, teren ima severno lego itd. Ker bo zgraditev te proge brez dvouga pomenila pomemben element pri pozitivni zimske sezoni na Bledu, bodo vse pristojni forumi gradnjo verjetno z razumevanjem podprt. Domnevajo, da bodo z denarjem pomagala tudi gostinska podjetja.

Udeleženci omenjenega sestanka so ugotovili, da je na Gorenjskem sankaški šport že močno razvijen in le pomanjkanje dolgih prog zavira nadaljnji razvoj. V zadnjih nekaj letih imamo vse več tekmovalcev, nekateri posamezni

pa so dosegli uspehe tudi v turiji. — F. S.

Varteke'

CESTITA ZA DAN REPUBLIKE VSEM DELOVNIM LJUDEM IN SE CENJENIM ODJEMALCEM PRIPOROCA ZA NAKUP

GORENJKA

TOVARNA
COKOLADE
LESCE

CESTITA ZA DAN REPUBLIKE
VSEM DELOVNIM LJUDEM
IN SE CENJENIM ODJEMALCEM
PRIPOROČA

Ob Dnevu republike
vsem iskrene česti like

Trg. podjetje >LJUBELJ< Tržič

KOVINAR KRANJ

Priporočamo stroje najnovejše izvedbe za tekstilno industrijo in hkrati čestitamo vsem delovnim ljudem ob praznovanju

Dneva republike

OB DNEVU REPUBLIKE
VSEM ISKRENE ČESTITKE

Trgovsko podjetje „LJUBELJ“ Tržič

Vsem članom in poslovnim prijateljem
čestita ob PRAZNIKU REPUBLIKE

Trgovinska
zbornica
za okraj Kranj
v Kranju

Hans Werner Richter

51

— Izgnite! Je dejal Guehler bladnokrvno, toda roke v zepih so mu drhile.

Bolničar sta zlezla v avtomobil, ki je odpeljal po taboriščni cesti proti velikemu glavnemu vhodu. Guehler je nekaj časa gledal za avtomobilom.

Izpod jeklenega sivega neba so padale počasi bele, kosmatne snežinke.

Potem se je obrnil in stopil v barako. Za hrbotom je čutil poglede z druge strani ceste.

Popoldne so se postrojili pred barako zaradi svetega spuščanja zastave. Pred vrstami so tekali naredniki in jih urejali.

— Italijanski svinjak, — je zavplil narednik, ki je stal pred Guehlerjem in gledal čelo.

Ameriški kapetan je pregledal čelo. Nemški bataljonski narednik je stopil iz barake in zavplil:

— Pozor!

Zravnali so se. Stali so v četveroredih vzdolj taboriščne ceste.

— Pozdrav na desno! — je zavplil bataljonski narednik.

Potem je stopil nekaj korakov proti ameriškemu kapetanu in pristavil roko h klobuku.

— Tretji bataljon pripravljen za spuščanje zastave!

Ameriški kapetan je odzdravil. Z one strani boče zice iz ameriškega vojaškega taborišča je bilo slišati zvoke ameriške narodne himne. Stali so togi in zravnani, dokler zadnji zvoki niso utihnili v snežnem metezu. Bataljonski narednik je s stisnjeni koleni stal pred čelo, z roko ob klobuku, in otrplo strmel tja, kjer so daleč zunaj, spuščali nevidno ameriško zastavo. Potem je štjal spet šteli.

— Voljno! — je zavplil bataljonski narednik.

Hrupo so stekli nazaj v barako. Slekli so plaže in postakali v postelje.

— Ljubi bog! — je dejal Buchwald. — Vselej enako granje. Odstopiti, nastopiti, in to vedno vojaško.

— Prevzemanje za demokracijo, — je dejal Grundmann.

— Oba sta sedela poleg Guehlerja na postelji.

Guehler je zrl predse. Premišljeval je o večeru in vsejratnih grožnjah pretepačev. Buchwald je dregnil Guehlerja.

— Kaj praviš k temu?

— Vojska je vojska. Povsod je enaka.

Opažil je nekega narednika in tri podčasnike, ki so stopili v barako. Narednik je imel na rokavu tri bele trakove, podčasniki pa po enega. Prišli so z resnimi obrazi.

— Enake oči imajo, — je pomisli Guehler.

— Podčasniki Buchwald, — je dejal narednik.

Buchwald je počasno vstal. Vstajal je sila počasi, toda Guehler je videl, da je spremenil barvo obraza.

— Jaz sem Buchwald.

— Obnašajte se po vojašku, — je dejal narednik tako in ostiro.

Buchwald ga je pogledal in ni nihčeščal.

— Obnašajte se po vojašku, — je dejal narednik tako in ostiro.

Buchwald ga je pogledal in ni nihčeščal.

— Obnašajte se po vojašku, — je dejal narednik tako in ostiro.

Buchwald ga je pogledal in ni nihčeščal.

— Obnašajte se po vojašku, — je dejal narednik tako in ostiro.

Buchwald ga je pogledal in ni nihčeščal.

— Obnašajte se po vojašku, — je dejal narednik tako in ostiro.

Buchwald ga je pogledal in ni nihčeščal.

— Obnašajte se po vojašku, — je dejal narednik tako in ostiro.

Buchwald ga je pogledal in ni nihčeščal.

— Obnašajte se po vojašku, — je dejal narednik tako in ostiro.

Buchwald ga je pogledal in ni nihčeščal.

— Obnašajte se po vojašku, — je dejal narednik tako in ostiro.

Buchwald ga je pogledal in ni nihčeščal.

— Obnašajte se po vojašku, — je dejal narednik tako in ostiro.

Buchwald ga je pogledal in ni nihčeščal.

— Obnašajte se po vojašku, — je dejal narednik tako in ostiro.

Buchwald ga je pogledal in ni nihčeščal.

— Obnašajte se po vojašku, — je dejal narednik tako in ostiro.

Buchwald ga je pogledal in ni nihčeščal.

— Obnašajte se po vojašku, — je dejal narednik tako in ostiro.

Buchwald ga je pogledal in ni nihčeščal.

— Obnašajte se po vojašku, — je dejal narednik tako in ostiro.

Buchwald ga je pogledal in ni nihčeščal.

— Obnašajte se po vojašku, — je dejal narednik tako in ostiro.

Buchwald ga je pogledal in ni nihčeščal.

— Obnašajte se po vojašku, — je dejal narednik tako in ostiro.

CANKARJEVCI

Sli so tudi nazaj v Poljansko dolino, kjer je bilo še vedno moč dobiti kakšno orožje in municijo. To je bilo za bataljon še vedno najvažnejše vprašanje. Ko je tja odšla petčlanska patrulja, je bil v njej tudi Gašper, ki pripoveduje o tem takole:

„... Vodil nas je domačin Jakcev Janez iz Selc. Od-gazili smo čez Novaka, čez Podlonk, potem čez Jesenovec in v Zali log. Tam so naši z nekim fantom že imeli zvezne. Menda je bil Strujevec, če se prav spominjam. Ta mi je potem povedal, kje je municija. Morali smo naprej in ubrali smo jo proti Farjemu potoku.

Ves čas smo morali gaziti sneg. Tisto noč smo hudo izčrpani prilezli v Farji potok. Bilo je ravno na moj god — 6. januarja, zato se tega natanko spominjam.

Cez dan smo se zadrževali v neki bajti pri zanesljivih ljudeh in čakali. Tam so nam priskrbeli municijo. Bila je še v škatlah; taka za strojnice. Obenem smo dobili še zaborj nasekanih ročnih bomb! Ni nam bilo žal truda, ki smo ga čutili v kosteh, kajti dobili smo dragocena darila, da dragocenejših v tistih časih nisi mogel misliti.

Bogato obloženi smo hodili še teže kakor prej iz Dražgoš. Ključ težavi hoji smo se vračali v našo »republiko« po drugi poti. Vodič nas je peljal tako, da smo prišli iz tistih hribov in kotanj nekje blizu Rudnega. Od tam pa smo jo kar po poti mahnili naravnost v našo svobodo!

Med potjo se nam je zgodilo še nekaj. Z nami je bil tudi neki Javorčan s Poljanskimi hribovi. V Farjem potoku nas je prosil, da bi pogledal malo domov, kajti od tam da ima čisto blizu. Bil je eden tistih, ki se nam je pri-družil v decembrski vstaji. Dovolili smo mu, posebno še, ker je obljudil, da se bo zamudil komaj toliko, da se bomo mi odpočili... Mi smo medtem že dobili municijo, a ga še ni bilo. Čakali smo nekaj časa, a dočakali ga nismo... Zaradi enega moža manj smo nosili še teže, razen tega pa smo bili še oči enega borca.«

Municijo so nabirali povsod, kjer je kazalo, da je je kaj. Klub snegu so patrolje križarile za njo, kot bi bila magnetna. Tudi v odročno Davčo je šla patrolja sedmih tovarišev, ki jo je vodil Silvo Štibrelj. Hodila je podobno kot tista v Farji potok in premagovala napore, ki jih je povzročala zima. Hodili so dva dni, vendar je bilo vredno žrtvovati toliko truda: dobili so več tisoč nabojev! In če pomislimo, da so dosti kasneje imeli partizari le malo streliva, si lahko predstavljamo, da je bilo to pravo bogatstvo, če že ne kar zaklad!

Tiste dni res ni pogosto pokalo, zato bi kdo pomisli, da so tudi Cankarjevce končno pognali v hribe, kjer je preveč snega, da bi mogli karkoli podvzeti. Toda partizani so delali in živelji. A vse tako, da Nemci niso ničesar videli. Prinašanje municije in orožja je bilo prikrito njihovim očem, vojaško utrjevanje še bolj. To še nikoli ni bilo tako intenzivno ko prav te dni. Sicer si Nemci niso delali utvar, da so Cankarjevce že uničili in onemogočili, zato so medtem zbirali svoje sile. Misili so, da Cankarjevci sredi tistih ne bodo mogli pokazati tako ostrih zob, kot bi jih v kopnem.

Prav zato pa je bil pohod skupine proti Bledu in ki je pri Ribnem obstrelevala nemško patroljo, toliko pomembnejši. Ne toliko zato, ker bi to ocenili kot velik podvig, temveč zato, ker so se sredi ostre zime in sredi Gorenjske spet oglasile partizanske puške!

S to patroljo je bil tudi preživel Marko Čadež, ki pripoveduje o tem pohodu takole:

DOKUMENTI! DOKUMENTI! DOKUMENTI!

SPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT

PRETESNA ZMAGA

„Triglav“ se vrača iz Ljubljane s polnim izkupičkom

Ljubljana, 26. novembra — Danes dopoldne je bila na igrišču »Ilirje« v Ljubljani zadnja prvenstvena tekma SCL v jesenski sezoni. Srečala sta se tekmeča z domača »Ilirja« in kranjski »Triglav«. Srečanje je spremljalo okoli 1000 ljudi, vodil pa ga je zvezni sodnik Tavzes — povsem zadovoljivo.

Moštvi sta se s sodniki Tavzesom (glavni) in Krušnikom (zelo slab pomočnik) ter Čučnikom predstavili v naslednjih postavah:

ILIRJA — Porenta, Ahlin, Bre-mec, Sabol, Cretnik, Podlipnik, Judež, Dermastja, Rojina, Kotič in Končič; **TRIGLAV** — Brezar III, Brezar II, Rozman, Jerman, Perkoč, Martinovič, Gošte, Verbič, Baželj, Norčič in Binkovski. Kranjčani so bili, razen deloma v drugem polčasu, boljši moštvo in so zasluzeno zmagali. Gol je dosegel v 26. minutu prvega polčasa Binkovski, ki je prvci oblekel dres prvega moštva. Razen njega je v moštvu »Triglava« debitiral še mladinec Verbič.

Igra »Triglavov« je bila polna poleta. Posebno v prvem pol-

času so domačini stisnili na njihovo polovico in uprizarjali napad za napadom na njihova vrata. Zaradi dobro pokritega Bajžija, pa deloma tudi zaradi napak v krilski vrsti, so bili vsi napadi nagrenjeni le z enim zadetkom v črno. V drugem polčasu so Kranjčani nekoliko popustili in dovolili, da so domačini sredi polčasa preveli iniciativu v svoje roke. Vendar so bili tudi v tem delu igre igralci »Triglava« nevarnejši, toda žal nekoliko neprecizni.

V prvem polčasu je glavni sodnik Tavzes na intervencijo stranskega sodnika razveljavil popolnom regularen gol, ki ga je dosegel Kranjčan Baželj. Pri »Triglavu« lahko posebej pohvalimo desno krilo Gošteta, v obrambi Brezara II, pa Binkovskega, ki je

zadovoljivo prestal svoj ognjeni krst. Tudi vratar »Triglava« Brezar III je lovil nekaj nevernih žog. S to zmagou se je »Triglav« odlepil od predzadnjega mesta na prvenstveni lestvici in si nekoliko izboljšal položaj pred spomladanskim delom prvenstva. — k

Prijateljski mednarodni hokej na ledu

Dober odpor močnemu nasprotniku

Jesenice : Reissersee 6:9

Jesenice, 26. nov. — Kot peta tekma letosne hokejske sezone na Jesenicah je bila sinoči odigrana pod Mežakljo prijateljska medna-

Zadnji športni rezultati

II. zvezna liga — zahodna skupina

Lokomotiva : Proleter 3:3

Trešnjevka : Variks 4:0

Železničar : Šibenski 3:0

Karlovac : Celik 1:0

Sloboda : Borovo 3:1

Split : Maribor 0:2

Slovenska conska liga

Kovinar : Rudar 2:1

Sobota : Ljubljana 4:2

Kladivar : Triglav (LJ) 1:2

Gorica : Slovan 0:0

Odred-Krim : Celje 3:2

Ilirija : Triglav (Kr) 0:1

rodna tekma med našim državnim prvakom HK Jesenice in Reissersejem iz Zahodne Nemčije — moštvo, ki je osemkrat osvojilo naslov državnega prvaka in je trenutno na tretjem mestu v državi. Gostje so premagali Jesenice z 9:6 (3:0, 1:3, 5:3). Pred okoli 3000 gledalcij sta sodila tekmo Počačnik (Jugoslavija) in Rohr (Zahodna Nemčija). — Jesenčani so nastopili v naslednjih postavah: Novak, Petrič, Brun, Trebusak, Kristan, Smolej, Felc, Tišler, Valerjan, Klinar, Jan I, Jan II, Hribar in Mlakar. Strelci so bili: Tišler 4 in Klinar 2 za Jesenice in Herzog 4, Pietrich 3 in Seiler ter Kubapena enega.

Ze uvodoma je bilo opaziti, da bo tekma precej ostra, borbeno in groba. Gostje so takoj navalili s svojim ostrom napadom, vendar so se domačini prvi deset minut dobro branili. Nekajkrat so pregrali obrambo gostov. V drugih desetih minutah prvega dela igre so domačini precej popustili, kar so gostje izkoristili in dali v tri najstni minutah 2, v petnajstih minutah pa 1 gol. V drugi tretjini so domači zaigrali izredno lepo, potisnili goste v obrambo in dali po Klinarju v tretji minutni 1 gol. Ta je domačinom dvignil morale in Klinar je bil v deseti minutni še enkrat uspešen. Tretji gol je dosegel za Jesenice Tišler v petnajstih minutih. Tudi prva polovica zadnje tretjine je bila zelo enaka vredna. Gostje so dali 2, Tišler pa za domače kar 3 gole in izenčil rezultat na 6:6. Končni rezultat tekme je bil tako odvisen od druge polovice zadnje tretjine. V tej so nastopili gostje z vso grobošjo, igrali mož na moža, s tem one mogli domačine in bili kar trükkrat uspešni. Zadnjo tretjino so zaključili s 5:3 in tako zmagali s tremi golji razlike. Omenimo naj še, da je 10 igralcev gostov igralo že v državni reprezentanci Zahodne Nemčije. — U.

Evropski prvak Miro Cerar bo sodeloval na telovadni akademiji

Letos poteka 40 let, odkar je bila ustanovljena v Stražišču pri Kranju prva telesnovzgojna organizacija. V teh dneh bo minilo 40 let, ko so se zbrali pionirji stražiščne telesne kulture in začeli v »Sokolu« organizirano razvijati telesno kulturo. Prvi predsednik Leon Mataje in njegov naslednik Franc Benedik imata največ zaslug za razmah te oblike vzgoje med mladino.

Prvi skromni telovadni dom je bil med zadnjim vojno požgan. Pod vodstvom Franca Omara pa so se vaščani takoj po osvoboditvi lotili gradnje novega modernega doma in pri gradnji pomagali z 9.000 prostovoljnimi urami. Dom »Partizana« je danes tako spet postal

zbiralische številne mladine, ki pridno vadi. Prav v teh dneh pa se članstvo pripravlja na veliko akademijo ob 40-letnici. Na telovadni akademiji, ki bo 28. novembra, bo nastopilo 115 članov domačega Partizana — od najmlajših pa do članov. Program, ki obsegajo 15 točk, je zelo pestro sestavljen, obogatil pa ga bo še evropski prvak Miro Cerar iz Ljubljane. Razen njega bodo nastopili še Oblak, Šrot, Stražišar, Celesnik, Pogačnikova in drugi.

Z veličastno prireditvijo, katere pokrovitelj je Vinko Hafner, bo stražiški Partizan kar najdostojnejše proslavil na samo 40-letnico društva, temveč tudi 20-letnico vstaje in Dan republike. — J. J.

NAŠ RAZGOVOR

Najbrž ni bolj znane stvari na Gorenjskem, kot je podatek, da ima Janez Polda — dojdeletni »jastreb planiske skakalnice« tri sobe polne trofej. Tega vrhunskega športnika smo povabil na nočninske večer, ki je bil pretekli teden v Dovjem, da bi športnemu prijatelju povedal nekaj vlošiv iz svojega športnega delovanja.

Kdaj ste se začeli ukvarjati s skakalnim športom?

Umaknil sem se s skakalnice, ko sem dosegel svoj višek. Pre-

Res je, da sem imel uspehe doma in na tujem. V svojih nastopih sem dosegel dvajset prvih mest. Imam tudi štiri do pet naslovov državnega prvenstva. Razlogi za te uspehe so najbrž v temeljnih pripravah in v naklonjenosti do skakalnega športa.

Kdaj in zakaj ste se poslovili do skakalnega športa?

Umaknil sem se s skakalnice, ko sem dosegel svoj višek. Pre-

V senci skakalnice

čel ukvarjati v rani mladosti. Tako je svede, da nisem vedel, da se bomo uvrstili med vrhunske skakalnice.

Kdo je bil vaš vzornik in zakaj?

Vzornikov pravzaprav nisem imel. Načrte mi je pomagala vaša učiteljica Milka Rablje, ki ima velike zasluge za moj razvoj. Z dvanajstimi letom sem se njo napotil v Sarajevo, kjer sem prvič skakal kot mladinec. Kakšne pa posebne uspehe takrat nisem dosegel.

Bili ste precej let neprekosljivi na smučarskih skakalnicah. Večkrat ste osvojili državno prvenstvo in druga prva mesta na raznih domačih in tujih tekmovanjih.

Kaj mislite, kje tiči vroček za vaše nepozabne uspehe v jugoslovenskem in mednarodnem skakalnem športu?

pustil sem svoje mesto mlajšim tekmovalec.

Kaj menite o jugoslovenskih skakalcih, o uspehih vašega rojaka Pečarja, Šibarja, Jemca in drugih nadarjenih skakalcev? Ali so dosegeli svoj vrhunec?

Dve leti po mojem umiku ni bilo na naših skakalnicah pravega namestnika. Potem so se uveljavili mladi, ki imajo lepe izglede za prihodnost. Mladi skakalci pa so v svojih možnostih precej izenačeni. To je prednost, ki bi bo bilo treba izkoristiti za njihovo rast.

Kje so vzroki za tako negativno naših mladih skakalcev?

Vzroki so brez dvoma v nadarenosti teh mladih skakalcev.

Da se povrnemo v vaš domači kraj — Mojstrana. Znano je, da

vzgajate rod mladih skakalcev. Kaj menite, ali boste med njimi našli in vzgajili svojega naslednika?

Naslednik je najbrž že Pečar. Nedvonomo pa bomo iz solarjev spravili še kakšnega nadarjenega skakalca pokonci.

Znano je, da imate sima Janeza. Ali mislite, da se bo tuji on kdaj pognal čez planinsko velikanko?

Za sedaj v sanjah v očetov

koti.

Povejte nam še kaj za konec.

Nekoč sem skakal s sinčimi po Šmarjanovem svetu, sedaj pa skakam za tem po naših gorah. — M. Z. — Z. T.

NESREČE

V ZAGRADU JE GORELO

V četrtek, 22. novembra ob 23.30, je začelo goreti gospodarsko poslopje Franca Lukanca iz Zagrada pri Radovljici. Ogenj je prišel do samonora, ki je vgoril.

da je prišlo do požara zaradi neprevidnosti. Lukanci so namreč odlagali pepel v leseno posodo. Materialna škoda znaša okrog 600 tisoč dinarjev.

VZEL SI JE ČIVILJEVJE

V četrtek, 23. novembra zvezdišči Skofje Loke. Vz